

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókkiadóhivatal: Múzeum-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF**
Felolvasó szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR**
Kiadója: **A SZERKESZTŐSÉG**

Egész évre 14 kor., 1/4 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.,
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

A debreczeni eset.

Budapest, június 20.

(v.) Mindenképpen bolond eset az a debreczeni eset. A kálvinista Róma visszautasított egy németnyelvű átiratot, amely egy császári és királyi közös konzuli hivataltól érkezett hozzája. A magyar királyi belügyminiszter viszont megsemmisítette a debreczeni tanács eme végzését s arra utasította, hogy intézze el a hozzá érkezett átiratot. Az ügy a képviselőház elé kerülve, ott ma gróf Tisza István azzal okadatolta eljárását, hogy 1867 óta mindig németül leveleztek a konzuli hivatalok a magyar hatóságokkal, a törvényes gyakorlat alapján tehát az ilyen németnyelvű átiratok elintézését a törvényhatóságok meg nem tagadhatják. Mire heves felfortyanása az ellenzéknek, indulatos közbeszólások röpködése, elnöki rendreutasítások, — szóval: vihar egy pohár vízben.

Igy folyt le az eset. Vagy pedig, mivel bár kisméretű viharról, de mégis viharról volt szó, hát mondjuk úgy, hogy így zajlott le. A fődolog az, hogy lezajlott. Nyoma nem marad a parlamenti helyzet kialakulásában, a pártoknak egymáshoz való viszonyát érintetlenül hagyta s a kormány pozíciójára sem fog bármilyen csekély mértékben visszahatni. Az incidenst, amely pillanatra meg tudta pezsdíteni ennek az álomkörös parlamentnek a véréit, ne bocsássuk át mégse a feledés birodalmába, mielőtt le nem

vonnók belőle a kínálkozó tanácsokat.

Tartozik-e Debreczen város tanácsa németül tudni? Nem tartozik vele, sőt nyilván nem is tud. Hát a magyar-osztrák monarchia közös konzuljai tartoznak-e magyarul tudni? Tartozni tartoznának vele, de ha csak véletlenül nem magyar emberek, egyetlen kukkot sem tudnak magyarul. Abban tehát, hogy egy közös hatóságnak németnyelvű átiratát nem intézték el, a debreczeni tanácsurak nem vétkesek. Megtehették volna azt, amit a miniszterelnök tőlük elvárt: felküldhették volna a rájuk nézve érthetetlen átiratot a belügyminisztériumhoz, hadd gondoskodjék az valamely használható fordításról. De arra, hogy megértsen és elintézzon egy idegennyelvű átiratot, semmiféle magyar hatóság nem kötelezhető. Viszont a közös konzulok törvény szerinti igenis tartoznának magyarul tudni. E kötelezettségük a Deák Ferenc kiegyezési törvényéből folyik, amely világosan kimondja, hogy a közös viszonylatokban Magyarországot Ausztria mellett a teljes paritás illeti meg. Ehhez képest a közös konzul épp úgy konzulja Magyarországnak, mint Ausztriának; s magyar hatóságokkal a magyar állam hivatalos nyelvén köteles érintkezni épp úgy, amint osztrák hatóságokkal Ausztria hivatalos államnyelvén érintkezik. Ezzel szemben tévesen hivatkozik gróf Tisza István a harminchét év óta fennálló „törvényes“ gyakorlatra, amely sze-

rint a közös hivatalok belső szolgálati nyelve a német. Első sorban az, amiről itt szó van, nem belső szolgálati érintkezés. Ha a konzul a főkonzuljával, a területén lévő követséggel vagy nagykövetséggel, avagy a közös külügyminisztériummal levelez, akkor, de csakis akkor mozog a belső szolgálati érintkezés kereteiben. Amikor valamely közös hatóság magyar hatósággal levelez, akkor ez még mindig szolgálati érintkezés ugyan, de már nem belső, hanem külső. Megengedve hát, a közös külügyi és konzuli hivatalok jogosan használják a belső szolgálat nyelvét a németet, magyar hatóságokra még akkor sincs joguk németül ráírni. Abból pedig, hogy semmiféle speciális törvény a közös hivataloknak a magyar hatóságokkal való érintkezését nem szabályozza s hogy ily törvényes rendezés hiányában eddigelé a németnyelvű levelezés divott, semmiesetre sem következtethette gróf Tisza István helyesen, hogy ez az állapot törvényes állapot. Törvényes állapotnak csakis azt mondhatni joggal, amely speciális törvényhozási rendelkezés nélkül, de a fennálló törvények szellemében alakult ki. Egész törvényhozásunk közjogi alapfogolata s egységes vezérfonala pedig abban a sarkatételben áll, hogy a magyar államnak hivatalos nyelve kizárólagosan a magyar nyelv. Hahát 1867 óta a közös konzulátusok németül leveleztek a magyar hatóságokkal, ez csakis *tört* állapot lehetett, de

TÁRCA

Göres Péterné mennyekben járása.

(A pilisi annálesekből.)

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: *Nógrádi László.*

I.

Lekonyult bizony Pilisen a Göres Péterfele kikapós emberek feje a csodákkal teljes éjszaka után. Soha egy éjszaka annyi csoda! A prófeta — amint beszéltek — tiszta fehér palástban sétált végig a falun, a bárány ott volt a karján. Birinkei Judit látta is (nincs itthon az ura, majd adna neki éjszaka az ablakon kilisekedni), mekegett a bárány, ezt meg világosan hallotta is. Ott állt meg az ablakja alatt, meg is koppantotta vagy kétszer. Mikor meg az ablakba hajtotta fejét, világosság támadt a házban.

— Ó, de szép vót, még most is vacog a fogam — mondta.

Kalondai lilium Boris hasonlóképpen járt. Özvegy asszony szegény, úgy dől ki mellőle az ura, mint rózsától a karó. Haj pedig de kár is parlagon heverni ennyi gyönyörűségnek!

A prófeta az ő ablaka alatt is megállt, még az ajtó madzag-kilincset is kaparszta.

— MÉR nem eresztetted be, bolond? — mondja a vén kontyosné — megkérdehetéd volna, mit csinál tulnan az urad.

Leggonoszabbul járt Kezes András. Valamerre csavargott éjszaka; ő azt mondja, hogy a határban járt s a prófétával találkozott a falu végén.

— Hol csavarogsz? — mondá a prófeta — beszéli Kezes András. — Nem emberi hangon szóla, valósággal menydörgött, oszt végigvágott valamivel rajtam, azt hinném, hogy bot vót.

Amit az asszonyok beszéltek a prófétáról, hihették volna is meg nem is az emberek, de hát a Kezes András esete már szegyet ütött még az olyan eltévelyedett lelkekbe is, mint a kis Göres Péter. Az ő szava mellett már más is bizonyított: olyan kolbász nyult végig a hátán, mint a keréknyom. Ugy mutogatta reggel. A vén Kontyosné áhitattal csokolta meg.

— Ugy érzem, hogy kénkőszagu — mondta.

— Hát nem is tömjénnel dolgozik ő atyasága, — nyögte Kezes András — hanem mennykövel. Honnan is tudta meg, hogy a lilium Boris udvara körül settenkedtem, — gondolta, de nem mondta.

Göres Péterné szózatot is hallott.

Ez nagy megtiszteltetés Pilisre, mondogatták Nagy planéta alatt született az a Göres Péterné, hogy im őt érdemesítette először is szóra.

— Ezer esztendőbe ha fordul ilyenre a

a világ, e mán nem olyan láttam-hallottam, mint a Kocsis Jutka madár Jézusa, hanem látom is, érzem is, — mondta Füves Marciné — bizony processióvált tiszteljük meg.

Hamarosan egybeverődtek, kihozták a bárányos Szent János lobogóját. Göres Péterné vitte s hosszú sorban mentek a Bikk felé. Az emberek csak az erdőig tartottak az asszonyokkal, ott aztán elpárologtak, mert hát jobb lesz, ha az asszonyok próbálják ki előbb ő prófétaságát...

— Itt volnánk — mondá Göres Péterné s letette a zászlót nekitámasztva a nagy kősziklának.

Mély esend támadt az asszonyok között. Olyan bizony a hely az erdőben, akár csak a templom. Egy kis falatka ég felülről, a boltzat. Ó de szép kék, ragyogó a színe! Minden oldalról suhogó lombu fák, szélről a patak esörög, megkerülve a mohos nagy sziklát. Egy-egy virágfej kandikál ki a bozót közül. Olyan szelíden néznek, úgy mosolyognak, mintha mondanák: itt vagytok, pilisiek, itt vagytok!

Fel-fellelegzik az erdő, csodás hangok kelnek a szélsuhanás nyomában. Csodás ereje van mindig ennek a bugó mély hangnak, hátha még várja az ember, hogy mindjárt előtte lesz a csoda.

A kikapós Bodajk Anna feje lehanyatlik, gyönyörű nyakáról félrecusszik a kendő. O milyen alázatos most! Kalondai lilium Boris áhitattal néz a kőszikla tetejére. Odatapad szeme, csillog, villog, de nem hamisság ragyog benne. Ami csillog rajta,

törvényes állapotnak ezt a képtelenséget nem lehet nevezni.

Ha valamely közös konzuli hivatal élén sovíniszta magyar ember állana s abból indulna ki, hogy a számunkra törvényesen biztosított paritás a magyar államnyelvnek az osztrák államnyelvvel való teljes jogegyenlőségét jelenti, s ha aztán ez a magyar érzésű közös konzul magyarnyelvű átíratot intézne Bécs városa tanácsához, vajjon mit tartanának eljárása felől Ausztriában? Azt tartanák felőle, hogy aki ilyet cselekszik, a bolondokházába való, mert osztrák hatóságokkal a közös hivatalok Ausztria hivatalos államnyelvén tartoznak érintkezni. Nos ha így áll a dolog, akkor mi jöjön ütköznek meg azon magyar törvényhatóságok álláspontján, amelyek a magyar államnak Ausztriával közösen tartott külügyi és konzuli szerveitől azt várják, hogy a velük való érintkezésben a magyar állam hivatalos nyelvét használják? Ha nem akad minden közös külügyi és konzuli képviselőnél magyarul tudó belső hivatali erő, hát tessék hités tolmácsokat alkalmazni; van Magyarországon éhenkórász szellemi proletár elég, akit e hivatásra sikeresen és olesón lehetne alkalmazni. Ha ez sem tetszik, akkor küldjék a konzulok és diplomaták a magyar hatóságoknak szánt átírataikat a közös külügyminisztériumhoz, ott van elegendő számú magyar közeg, aki átülteti majd ezen aktákat kifogástalan magyar nyelvre, s jussanak aztán e megkeresések ilyen formában és ezen az úton a magyar hatóságokhoz. Amint látni méltóztatnak, kínálkozik elég olyan expediens, amely nem ellenkezik a magyar közjoggal. De az a mód, amely eddig divott, nemcsak közjogilag sérelmes, hanem a gyakorlati közigazgatás szempontjából is képtelen dolog. Mert magyar tisztviselőktől, akik nem tartoznak németül

tudni, semmiképp nem követelhető, hogy ilyen nyelvű megkereséseket helyesen megértsenek és lelkiismeretesen végrehajtsanak.

A magyar ellenzéknek súlyos mulasztási hibájára mutat rá ez az incidens. A nemzeti eszme nevében évtizedek óta kizárólag a hadsereget ostromolja ellenzékünk. Ezen a téren törekvései szükségképpen a felségjogokba ütköztek bele s előrelátható volt, hogy ez a temérdek erőfeszítés jórészt meddő fog maradni. Holott alkalmas támadási célpontul kínálkozott a külügyi és konzuli képviselő, amely épp oly német és osztrák a szellemében és nyelvében, mint a hadsereg, és amelynek területén a nemzeti hódítás útja elé semmi felségjog akadályát nem tornyosult. Nemzeti törekvéseink ezen egyoldalúsága okozta azt, hogy épp ott, ahol a magyar államnak a külföld szemében kellene érvényesülnie, a legkihívóbb módon terpeszkedett el a régi osztrák hagyomány s hogy ez elavult állapotok türése révén a magyar államiság egyszerűen elsikkadt a nemzetközi érintkezésben. Ha félannyi erővel követeltük volna a paritást a konzulátusoknál és a diplomáciában, mint amennyivel a hadsereg osztrák voltát ostromoltuk, már régen ott tarthatnánk, hogy a külügyi képviselőszervezete kifelé és befelé egyaránt paritásosan domborítaná ki a magyar államiságot. Hiszen csupán annyit kellett volna követelnünk, hogy a konzuli és diplomáciai vizsgákon a növendékek a tantárgyak egy részéből magyarul tartozzanak felelni. Ezt a kívánságunkat az első szóra és minden rázkódtatás nélkül teljesíteni kellett volna. Most pedig bekövetkezett az a visszás helyzet, hogy a közös hadseregben már felmutathatunk bizonyos mértékű nemzeti haladást, de a konzuli és diplomáciai képviselő terén még teljes mértékben nyögjük a régi osztrák

copfnak terhét és szégyenét. Az a kisebbség, amely csak a debreczeni eset ötletéből vette észre e sérelmeket, ne csodálkozzék, ha a kormány még a debreczeni eset után sem akarja azokat észrevenni. Kötelességmulasztás terheli a kormányt is, az ellenzékét is.

Ezt az okulást akartuk levonni az incidensből, mielőtt azt átbocsájtánók a feledés birodalmába.

Incidensek.

Budapest, június 20.

Olvasva viharok látszhatnak, ami a valóságban csak hangosabb incidensek sorozata volt. Tudni kell ugyanis, hogy a mai ülésben összesen is alig voltak felszólalás mindenesetre jellemző a „vihar“-ra nézve, hogy mikor javában „dühöngött“, *Gabányi Miklós* meg akarta számláltatni a Házat, hogy tanácskozásképes-e? Olyan kevesen voltak a képviselő urak.

De az is valami, hogy legalább incidensek voltak. Hiszen már úgy festett ez a t. Ház, mintha aludtj volna. Semmi sem tudta a flegmájából kivenni. Ma pedig, mikor *Olay Lajos* napirend előtt éles hangon tette szavát a belügyminiszter sérelmes eljárását, amiért ráirt a debreczeni polgármesterre, aki elintézetlenül küldte vissza a galaci konzul németnyelvű átíratát: ma mégis megtalálta magát az ellenzék és legalább egy pár ember lármázott. Az is igaz hogy magyar miniszterelnök ilyenfajta kérdésről még nem nyilatkozott olyan cinikusan, mint ma *Tisza István*. A miniszterelnök egyszerűen a szokásjogra hivatkozott és igazolta a galaci konzul eljárását, ellenben meglehetősen gunyosan torokolta le a debreczeni polgármestert. Ezen bősziült fel az ellenzék szókimondó *Bélája: Kubik*. Eleinte ő is megmaradt még a parlamenti illendőség korlátai között, de mikor az elnök már ezért is rendreutasította, elfutotta a méreg és kibökte a nagy szót:

— *Hogy nem ég le pofájukról a bőr!*

Ezért persze másodszor is rendreuta-

kicsordul belőle, végigszalad hamvas arcán, mint a gyöngyszem, s hull, hull, pihegő keblére. Még a szája is reszket, a csókra termett, piros szája a nagy indulattól. Nehéz sóhajok kelnek innen-onnan, halkán mormolják az imádságot s kezöket földelik. Ni, a lilium-arcu *Szuzi Böske* is ri; olyan az arca, mint a leesett hó. Lány még a lelkem, tiszta ragyogó a szeme és tiszta a lelke is. Ugyan mit sirat, kit? Ha csak nem az édesapja bünső lelkéért száll áhitatos könyörgése, ha csak nem azért! . . . Egyszerre, látatlanban ott terem valaki a szikla tetején, mintha égből szállott volna oda. Magas, sugár, hosszú haja kétoldalt vállára hull, szeméből jószág sugárik ki. — Ó az, a próféta — sugja *Göres Péterné*.

Egy pillanatig tart csak a jelenés, aztán megint eltűnik, de szózat hallatszík.

Lágycsengésű hang a szikla mögül.

— Eljöttem, hogy jobbá tegyelek benneteket, titeket, pilisi asszonyok.

— Bizony kár is az emberekre időt vesztegetni, a rossz csak rossz marad — gondolja az öreg *Gubicsné*.

— *Göres Péterné* hívem — hallatszött megint a — szózat, te sokat szenvedsz az urad miatt, megjutalmaztatol. Ti pedig mind bűnbánatot tartatok.

És elakadt még az erdő lélegzete is, esőnd volt, csak az áhitat sóhajta hallatszött . . .

— *Göres Péterné* te maradj itt — szólt

a próféta és mély bugással felelt rá az erdő.

Meghajoltak a falombok s a virágok kelyhei, mintha azt mondanák: *Göres Péterné*, édes hívem . . .

II.

A próféta ott ül a nagy mohos szikla tövében s gondolkozva nézi az asszonyt.

— Ül le, — mondja — hajtsd ide a fejed.

Göres Péterné odahajtja fejét engedelmesen a próféta erős térdére. A próféta megcirógatja, ráfüggeszti szemét merően s úgy kérdezi föléje hajolva:

— Hiszel-e, bizol-e?

— Hiszek, bizok — mondja halkán az asszony.

— Akkor ma velem jössz!

Nagyot lélegzik az erdő s meleg, balzsamos levegő száll ki belőle. Lehajolnak a virágfejek alázatosan, lankadtan. A próféta két tenyere közé fogja az asszony fejét. A csattanó piros arc még pirosabb lesz, a *Göresné* szemében alázatos áhitat s perzselő tűz ég. Kinyílt rózsza ez a *Göres Péterné*, éppen most kinyílt teljes rózsza, vérpíros, eleven a szirma s kábitó, ingerlő az illata. Most az, hej, a próféta is tudja, de egy esztendő múlva már hulló szirma. Mert csodálatos hamar elvirítanak ezek a falusi rózsák. Akár a mezei virágok. A rétnek is csak azért friss mindig a virága, mert ha egyik elhervad, már ott pompázik a másik.

A próféta keze reszketve nyul az asszony piros arcához, ni, bizony megcsipi. Mindjárt kicsattan belőle a vér. Odanyul s szól ekképpen:

— *Hígyj*, ó *Göres Péterné*, kedves hívem, higj és bizzál, mert ma eljössz velem, hogy láss.

Selymes, puha keze végigsurran az asszony hamvas arcán. A kis *Göres Péter* felesége édes áhitattal hunyja le szemét, feje bágyadtan hajol a próféta ölébe, keble lihegve jár, teste pirossága átverődik a vékony ingvállon, amely kicsit szétválik elől s egy csipetke fehérség bugyan ki rajta. A próféta szeme áhitattal tapad oda . . .

Zug-bug az erdő, kicsap a rigófűtty s koppanva hullanak le a száraz ágacsok. Egy kis mokus fűrgén szalad ki a bokrok közül a tisztásra. Két lábára áll, figyelmesen néz szét s mikor ott a mohos kő aljában meglátja az áhitatba merült prófétát, ijedve szalad vissza az erdőbe.

Nagyot, nagyot sohajt a rengeteg, mikor az utolsó napsugár is lesoppad a fák koronájáról. Mind-lasabb lesz a bokrok susogása; elpihen a szellő, a méla esőndbe merülve, elalszik az erdő. Leszakad az éjszaka vékony köde, apró gyöngycsöppek hullanak belőle a virágkelyhekre, a fűszálra. Valahol messze bent az erdőben fülemüle dalol.

Elhal meg kicsap trillázó éneke.

A próféta gyöngéden átfogja az asszony derekát.

— Menjünk. — mondja — menjünk.

sitotta az elnök. Természetes, hogy most már Kubik nyakasabban ismételte:

— *Hogy nem ég le pofájukról a bőr!*

Következett a harmadik rendretasítás és Kubiknak a parlamenti aludtje-korszakban is sikerült elérnie, hogy renitensége miatt kiadták a mentelmi bizottságnak. Egy pár tüzesebb legény a nyomába iparkodott és lármázott *Ráthay* László is, *Gabányi* Miklós is, *Lengyel* Zoltán is. Legtöbb sikerrel *Lengyel* Zoltán, de ő is csak két rendretasítást tudta felvinni. Már a mentelmi bizottsághoz az ő dolgát nem utasították. Azzal bosszulta meg magát, hogy szót kért a házszabályokhoz és számonkérte az elnöktől, hogy a mentelmi bizottság mért nem tett máig sem jelentést az ő régesrégi, még az obstrukció idején történt esetéről?

Mindez a valóságban nem volt olyan viharos, mint aminőnek a tudósításokból hinné az ember. Mert hiányzott az izgalmak keze, hiányzott egyáltalán az érdeklődő hallgatóság. De hát legalább incidensek voltak s így a mai ülés már nem kell a tombolóan unalmas ülések közé sorozni.

Egyébként a vasutasok javaslatát még ma sem tárgyalták le egészen. *Csernoch* János, *Fülöp* Béla és *Lengyel* Zoltán szölkáltak a javaslatához, több szónokra ma nem telt az időből. Minthogy azonban már csak az egy *Hock* János van fölíratkozva az általános vitához, a kormány elállt eredeti szándékától s nem szakítja meg a vitát, hanem holnapra is kitűzette a vasuti javaslat tárgyalását. De kitűzette napirendre az állami költségvetést is. És remélik, hogy a hoinapi ülés második felében a t. Háznak végre módjában lesz egy valóságos állami költségvetéssel foglalkozni . . .

A képviselőház ülése június 20-án.

— Kezdeté délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor. —

Elnök: Jakabffy Imre.

A kormány részéről jelen vannak: gróf *Tisza* István miniszterelnök, *Lukács* László, *Hieronymy* Károly, *Berzeviczy* Albert, *Cséh* Ervin.

Elnök: Megnyitja az ülést s bemutatja a beérkezett kérvényeket és feliratokat.

Lukács László pénzügyminiszter törvényjavaslatot nyújt be az osztrák-magyar állam-

vasut megváltott vonalainak tízmillió fedezetlen kölcsönének visszafizetéséről.

A törvényjavaslatot kiadják a pénzügyi bizottságnak.

(Egy németnyelvű átirat.)

Elnök: Jelenti, hogy megadta a szót napirend előtt *Olay* Lajosnak, aki a belügyminiszternek Debreczen város közönségéhez intézett rendeletét akarja szóvá tenni, amelyet a belügyminiszter a galaci osztrák-magyar konzulátus német nyelvű átirata tárgyában küldött Debreczen polgármesteréhez. (Felkiáltások a szélsőbaloldaltól: Arról beszél, amiről akar! Nagy zaj.) Tessék rám bizni! Olyan enunciót tesztek, amilyent jónak tartok. (Zaj.)

Kubik Béla: Ilyenformán is korlátozni akarja a szólásszabadságot! (Nagy zaj.) Nincs meghatározott tárgy! Beszélhet, amiről akar!

Elnök: Ugy jelentette be nekem *Olay* képviselő ur! (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Olay Lajos: Elmondja, hogy a miniszterelnök mint belügyminiszter utasította Debreczen város polgármesterét, hogy a galaci osztrák-magyar konzulátus német nyelvű átiratát intézze el s azzal okolja meg ezt a rendeletét, hogy a galaci konzulátusnál nincsen olyan tisztviselő, aki magyarul levelezhetne s így a német nyelvű megkeresésnek tüntető mellőzése az állampolgárok komoly érdekeit károsítaná meg. (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Kubik Béla: Meg fogják hozozni Bécsben!

Olay Lajos: Nem hitt szemének, mikor ezt olvasta; nem hitte, hogy magyar miniszter így merje lábbal tiporni a magyar törvényt. (Zaj a szélsőbaloldalon.) A magyar törvény értelmében a magyar bíróságok, hatóságok hivatalos nyelve a magyar. Ha a belügyminiszter utasítja Debreczen város polgármesterét, hogy a német nyelvű átiratot intézze el, nem teheti másképpen, mint nemetül. (Ugy van! a szélsőbaloldalon. Ellenmondások jobbról.)

Gróf *Tisza* István miniszterelnök: Dehogy!

Olay Lajos: Hiszen a rendeletben azt állítja a miniszterelnök, hogy a galaci konzulátusnál senki sem ért magyarul, ha tehát Debreczen városa magyarul válaszol a beadványra, akkor azt nem értik meg a galaci osztrák-magyar konzulátusnál. Nem marad hát más hátra, mint a rendelet szerint nemetül elintézni a német beadványt. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Ez a nemzeti politika? A miniszterelnök programbeszédében nyíltan megmondotta, hogy nem követhet nemzeti politikát, de beszédeiben hangoztatta, hogy ki akarja építeni a magyar államot. Legalább tizenhat konzulátusunk van Romániában s egyetlen egy hivatalnok sem tud magyarul. Így épül ki a magyar állam. Igaza van *Eötvös* Károlynak, hogy szomorú jövő előtt állunk. Képtelenség, hogy a magyar belügyminiszter nyílt törvénytörtsérré utasítsa a hatóságokat. Örülne rajta, hogyha Debreczen városa nem intézné el a német átiratot, nem hajtaná végre, hanem visszautasítaná a belügyminiszter törvénytelen rendeletét. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Gróf *Tisza* István miniszterelnök: Abból egy szó sem áll, hogy utasította volna Debreczen városa polgármesterét, hogy német nyelven intézze el a galaci konzulátus beadványát. Teljes joga van a hivatalos nyelven, magyarul elintézni az átiratot. Akár tetszik, akár nem, a mai törvényes állapot szerint közös diplomáciaiunk szolgálati nyelve a német. (Zaj felkiáltások a szélsőbaloldaltól: Nem áll!)

Kubik Béla: Hol van a magyar törvény? (Nagy zaj a szélsőbaloldalon. Felkiáltások: Igaz! Hol van olyan magyar törvény?)

Gróf *Tisza* István miniszterelnök: Hát mondtam én, hogy törvényben van ez kimondva? (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Azt mondtam, hogy ez törvényes állapot. Nehéz olyan képviselő urakkal vitázni, akik vagy nem tudják, vagy elcsavarják a legkardmálisabb jogi alapelveket, amelyek szokásjog és gyakorlat alapján jöttek létre. Hát Magyarországon minden tényleges állapotnak tételes törvényben van meg az alapja? (Helyeslés a jobboldalon. Zaj a szélsőbaloldalon.) Kiállithat illet nálunk, ahol az ezredéves jogfejlődés döntő sok jogtételre nézve. 1867 óta senki sem támadta meg azt a tételt, hogy a közös diplomácia nyelve a német. (Ugy van! jobbról. Élénk ellentmondások és zaj a szélsőbaloldalon.)

Kubik Béla: Nem kifogásoltuk mindig? Ez csűrös-csarvarás! (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.) Ki fogjuk mutatni! Négy évtized óta csak erről beszélünk! (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Gróf *Tisza* István miniszterelnök: Mennyi minden egyebet beszélt itt a képviselő ur! (Ugy van! jobbról. Mozgás a szélsőbaloldalon.) Különbem nem azt mondtam, hogy azok a képviselő urak, akik egyáltalában megtámadták a 67-es alapot, azok azt helyeslik; de igenis mondtam azt és mindig állítom, hogy hogy azt a ténnyt akceptálta 67 óta minden kormány, de minden többség, minden párt, mely a 67-es alapon áll,

Kubik Béla: Ez megint más!

Gróf *Tisza* István miniszterelnök: Ennek folytán nagyon természetes dolog, hogy a galaci konzulátusnak joga van és joga lesz német nyelvű átiratot intézni. Hogyha azután egy magyar hatóság kapja az ilyen német nyelvű átiratot, amely nemetül nem ért, az felküldheti azt a belügyminisztériumhoz, hogy itt lefordítsák; de ha ért nemetül, sokkal jobban teszi, ha azt maga lefordítja, mert ezzel gyorsabbá teszi az ügymenetet. (Ugy van! jobbról. Mozgás a szélsőbaloldalon.) Ennek folytán nem tehettem egyebet, mint azt az utasítást intéztem a polgármesterhez. (Mozgás balfelől.)

Kubik Béla: Most tapsoljanak magyar emberek!

Gróf *Tisza* István: Hozzáteszem, hogy még ha olyan helyről kapott volna is német átiratot, ahonnan magyart kellett volna kapnia, mondjuk, egy katonai parancsnokságtól . . .

Kubik Béla: Például a kabinetrotádól!

Gróf *Tisza* István miniszterelnök: Annak akkor sem az lett volna a módja, hogy visszaküldje az átiratot, hanem az, hogy tegyen panaszt a felsőbb hatóságnál.

A haraszt halkan esőrog a lábuk alatt, körülöleli őket a sötétség s eltűnnek az erdőben . . .

Pilisen liliom Boris háza előtt csoportosultak az asszonyok.

— Istenem, istenem, — mondja liliom Boris — ugy félek én a prófétától.

— No ne félj lelkem, mé' bánthaná az ilyen hamvas rózsát, mint te, a próféta . . . Embert hoz nekéd a próféta, meglásd — bátoritják.

— Az ám, — erősíti Judás — Maresa, de mit csinál most a Görös Péter felesége?

— Hja, nagy koszorut kapott ő kelme, — sóhajtja Kocsisné — majd lassátok, milyen gyöngykaláris lóg a nyakába, ha visszakérül. Mer hogy valamit kap, a bizonyos.

— De hogy mi nem vettük észre eddig az ő szent életét. Emhol így téved az ember. Megszólt az esteli harangszó, hát ez is bizonyította, hogy igazat mondott Judás Maresa.

— Nézzék csak kelmetek, hogy ragyog a Bikk felett az csillag.

— Az a csakugyan, ott ragyog a csillag, mintha nagy üszög lenne s fujná valaki. Eg meg elsoppad, szikrát is hány, olykor olyan, mintha apró lángocskákat vetne.

— A próféta, gyertyája, — susogják halkan, áhitattal. — Jaj de szép, jaj de ragyogó!

— Leesett, láttam, beszállt az erdőbe — kiáltja Judás Maresa. — Beszállt, mint

a tüzes üszög. Ahun, má másik ugrott a helyére.

— Az égi harangozó leadogatja sorba a templombírókat, az meg szépen odarakja a nagy mohos kő mellé, hogy világitának a prófétának — szólt valaki.

— Meg Görös Péternének — sugja Kaszásné.

— Ott misézik most a próféta a nagy kövön, Görösné térdepül mellette, — magyarázza Csata Boris — tán a csengő is szól, angyalok a ministránsok.

— Ó de jó annak a Görösnének — sóhajtják.

A „Szép menyecskéből” kihallatszik a Görös Péter horizú hangja. Ugy ordít, mintha huznának:

Mojzes uram vesszeje, vesszeje,
Szóllónék volt vesszeje, vesszeje;
Mely az tengert átszétveré, szétveré,
Az népet átereszté, ereszté.

Az asszonyok megbotránkoznak, de Görös Péter csak tovább énekel, most már három mennydörgő torok is fujja a nótát:

Kutya szokott gáton járni,
Legi szokott lányhol járni,
Lám én menyecskéhöl járok,
Mégis szeretnek a lányok.

A Kezes András hangja kicsap a többi közül, hallja liliom Boris, el is pirul a lelkem.

— Ó, a gonoszok — dörmögi Fűvesné.

— Ahun a, — kiáltja valamelyik — no ha nem igaz, a Bikk se hegy.

— Mi a, te kis Kaszás Marciné, mi a no? — kérdezik de Kaszás Marciné nem felel, csak a mellét veri: — óh én lelkem, óh én bűnös lelkem! — sóhajtja.

Jó idő eltelik, mig megszólal:

— Láttam, a két szememmel láttam, most szálltak fel az égbé. Csillag volt a kocskerek, egy nagy karbunkulus ragyogott a próféta kezében, a báránka húzta a kocsi. Ó, ragyogó kocsim! A próféta mellett ült Görös Péterné, csupa garályizs a nyaka, még a derekán is az csüngött.

— Kiválasztott vagy te is, lelkem, — mondta Fűvesné, — ó, hogy én nem láthattam. Ó, várjuk meg, mig visszakerül a lelkem Görös Péterné.

De biz a kis Görös Péter feleségét hiába várták az asszonyok. A „Szép menyecskéből” is hazatakarodtak már a gonosz emberek, mégse jött.

— Hosszu az ut — mondta Csata Boris — oda meg vissza az égig, jó, ha ugyan reggelre visszavetődik.

III.

Jól neszelt csakugyan a dolgot Csatakné. Hasadt már a hajnal is, mikor a Bikk felől jött hazafelé Görös Péterné. Harmatos a fű, hát felemeli a szoknyáját, fehér telt lába kiverődik a szoknya alól.

— Vártunk má, lelkem, — kiált elébe

Rátkay László: Gyönyörű védelme a magyar nyelvnek!

Kubik Béla: Tapsoljanak, magyar urak! (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Báró Kaas Ivor: Hodossy!

Gróf Tisza István miniszterelnök: A magyar nyelv védelme nem az ilyen rendetlen, anarchisztikus eljárásban van, hanem abban, hogy az illető hatóságok a kormányhoz fordulnak ha arra szükség van és a kormány védje meg a magyar nyelv jogát. (Helyeslés a jobboldalon. Nagy zaj és felkiáltások a szélsőbaloldalon.)

Elnök: Rendreusítja Kubik Bélát.

Kubik Béla: Százszor is martírhaltál halnék ilyenekért és nem lesz az én szegyenem! (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Elnök: Kubikot másodszor is rendreusítja. (Helyeslés jobbról.)

Lengyel Zoltán: Tessék mindnyájunkat rendreusítani!

Elnök: Lengyel Zoltánt is rendreusítja. (Nagy zaj.)

Kubik Béla: Nem ég le a bőr a pofájukról! (Zajos felkiáltások jobbról: Rendre! Rendre! Gyalázat!)

Elnök: Miután kétszer rendreusította Kubikot...

Lengyel Zoltán: Százszor tegye! (Nagy zaj.)

Elnök: Kéri a Házat, a mentelmi bizottsághoz utasítsa-e az esetet? (Helyeslés jobbfelől.) Aki azt kívánják, álljanak fel!

Kimondja a határozatot, hogy a többség Kubikot a mentelmi bizottság elé utasítja.

Lengyel Zoltán: Láttunk már komiszabb dolgot is!

Gabányi Miklós: Nem vagyunk százan! Gróf Tisza István miniszterelnök: Végül figyelmezteti Olayt, hogy nem gondolta meg, amikor innen, biztos helyről a hatóságot köteletségének nem teljesítésére szólította föl, izgatott. (Ugy van! jobbról.) Sokkal komolyabb és kötelesegtudóbb embernek ismeri Debreczen polgármesterét, semhogy feltételezné róla, hogy ilyen felhívásnak engedni fog, de ha olyanhoz intézné felszólítását Olay, akiben a kötelesegtudás nem olyan erős és az megtagadná kötelesegtudását, az azért aztán a következményeket is érezze, akkor a felelősség ezért a tanácsadóra hárulna. (Ugy van! jobbfelől.)

Olay Lajos személyes kérdésben azt válaszolja a miniszterelnöknek, hogyha rendelete törvényes lett volna és ő ilyen törvényes rendelet ellen intézett volna buzdítást a hatósághoz, hogy ne tegyen eleget annak, akkor igazat követett volna el. De az a rendelet törvénytelen s azért kötelesege is illető hatóságnak visszautasítania. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.) Ez alkotmányosan gyökerező joga a magyar tisztviselőnek. Ami pedig azt illeti, hogy Debreczen városa magyarul is válaszolhat a konzulátus megkeresésére, arra azt jegyzi meg, hogy akkor azt nem értik meg a galaci osztrák-magyar konzulátuson, ami elég szegény. (Elnök helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Lengyel Zoltán a házszabályokhoz kér szót. Az elnök ma is többször megsértette a

házszabályokat. Nincs benne a házszabályokban s eddig nem is volt szokás, hogy az elnök előre megmondja, milyen tárgyban kíván valaki a napirend előtt felszólalni. Ez a szólásszabadság korlátozása, (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) A másik botrányos dolog, hogy az elnök ismét egy képviselőt utasított a mentelmi bizottsághoz, holott ez a bizottság a Ház határozott utasítása ellenére sem teljesítette kötelességét s most 29 napja telt el és még sem tett jelentést az ő esetéről. Amikor az ellenzéki képviselő jogáról van szó, akkor az elnök nem törődik a dologgal. Ez nem elnökség, hanem pártbírság, a kormány végrehajtó közege. (Elnök helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Kubik Béla: Méltó cimborája!

Elnök: A Ház iránt való figyelemből jelezte a napirend előtti felszólalás tárgyát s ezzel a szólásszabadságot egyáltalán nem korlátozta. Az elnök egyébként megkereste a mentelmi bizottságot és sürgette a jelentést. Miután pedig nem érzi, hogy az elnökség részrehajló volna, Lengyelt rendreusítja kifejezéséért. (Helyeslés jobbról.)

Rátkay László: Az elnöknek nemcsak a képviselőház rendjére, hanem az alkotmány épségére is ügyelnie kell. Figyelmezteti az elnököt, hogy a miniszterelnök azt mondta, hogy a konzulátusoknak joguk van német nyelven érintkezni a magyar hatóságokkal, mert ez a törvényes gyakorlat. Ez a felfogás törvénytelen, a miniszterelnök megsértette az 1867. XII. törvényeket és a nemzetiségi törvényt. Kéri az elnököt, hajlandó-e ezért a miniszterelnököt rendreusítani? (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Gabányi Miklós figyelmezteti az elnököt, hogy házszabályellenesen jött el, amikor nem számlálta meg a jelenlevőket a határozathozatal előtt, holott figyelmeztette rá.

Elnök: A figyelmeztetés már a határozat kimondása után történt. A miniszterelnök szavai felett nem az elnök, hanem a Ház többsége és bűnösége dönt.

Következik

a vasutasok fizetésrendezéséről

szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Csernoch János elítéli a sztrájkmozgalmat, bárha elismeri, hogy a vasutasoknak nagy okuk volt az elkeseredésre. Vessünk fátlyot a történetekre s a kormány méltányossággal hasonloda, hogy ilyen mozgalomra többé még alkalom se legyen. A törvényjavaslatot megszavazza.

Falúp Béla fejtegeti, hogy az állami tisztviselők aránylag nagyobb fizetésemelésben részesültek, mint a vasutasok; minden vasutasnak legalább 20—25 százalékos fizetésjavítást kellett volna adni. Ajánlja, hogy az egyetemi képzettséggel bíró tisztviselők a II. fizetési osztály első fokozatába, a tanfolyamot végzett vagy szakvizsgát tett tisztviselők a III. osztály első fokozatába, a többi tisztviselők pedig a IV. osztály első fokozatába akadály nélkül, fokozatosan előléphessenek. Statisztikai adatokkal

nek a gazdája sohasem lakik benne, de szebb vót, sokkalta szebb.

— O, ó.

— Száz szobán is végigjártunk, ó, de minőkön, dunnával vót a padlója kibélelve, csupa csipke a fala, angyalok, szentek szálltostak benne, maga a szüzanya is ott vót egy szobába.

Göres Péterné megállott, nagyot lélegzett, azután folytatta:

— Beértünk a százegyedik szobába is. Jaj Kaszásné lelkem, ...! Ez vót a legszebb. Térdig esett a padlójába a lábam, ugy derekamnál fogva tartott a szent proféta, hogy bele ne veszek.

— Felhőn jártá, lelkem, felhő vót a szivem.

— Akkor a proféta leültetett. Selyem vót-e, bársony-e, má meg nem mondhatom, csak leültem. Oztán azt mondta a proféta: pihenj, édes hivem, Göres Péterné. Maga is mellém ült. Ezer csillag ragyogott ránk, de fényes, mint a nap. A proféta megfogta a kezem, oztán ...

Itt elakadt a Göres Péterné szava, arca lángba borult, lehunyta a szemét s ugy mondta:

— Nem, nem mondhatom tovább, nem lehet, nem szabad ...

— Lelkem, lelkem, nagy örömbé részesültél, nagy örömbé, — mondta a Göres Péterné fejét simogatva Kaszásné s csak ugy hullott végig ráncos arcán a sok fényes könnyű ...

igazolja, hogy a lakásbér rendezése révén sok vasuti alkalmazottnak a jövedelme csökkenni fog. A vasutasoknak igen nagy szükségük van a fizetésjavításra, mert a vasutnál a bírói uton lefoglalt fizetések összege 9—10 millió korona s ezenkívül legalább még ugyanennyi, végrehajtás utján nem biztosított adósság terheli a vasutasok vállát.

Lengyel Zoltán hosszasan ismerteti a vasuti sztrájk előzményeit s annak minden fázisát. Elmondja, hogy mint zsarnokoskodnak a vasuti alkalmazottakon, milyen önkényes módon ütök el jogaiktól és mennyire kihasználják munkajüket. Határozati javaslatot nyújt be, hogy utasítsa a képviselőház a kereskedelmi minisztert a vasuti alkalmazottak országos szövetségének engedélyezésére, továbbá arra, hogy a lakpénz-összehasonlító táblázatban felsorolt tizenhat városban a mostani lakpénzeket tartsa fenn; a műszaki díjnokat és az ipariskolát végzett alkalmazottak szakképzettségüknek megfelelően alacsonyítsa; a fumei tüzörseget továbbra is a szolgásmegyelvétel közé sorozza megfelelő fizetéssel. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök: A holnapi ülés napirendjének első pontjául a vasuti alkalmazottak fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot, másodikul pedig az állami költségvetés tárgyalását tűzi ki s az ülést délután 4/3-kor bezárja.

BELFÖLD

Ertekezlet az igazságügyminisztériumban.

Az igazságügyminisztériumban dr. Mohay Sándor államtitkár előklésével s igazságügyi és kataszteri szakferiák részvételével együttes értekezlet volt, amelynek tárgya a telekönnyvi betétek és a kataszter között létrejött összhang fenntartásának biztosítása arra az esetre, ha a telekönnyvi állás megváltozását birtokrendezés vagy eldarabolás esetén nemcsak a telekönnyvi betétbe, hanem a telekönnyvi térképre is be kell vezetni.

Az értekezlet beható vita után a szóban forgó összhang fenntartását csak ugy tartja lehetségesnek, ha a birtokrendezés, illetve a telek-eldarabolás technikai része azzal a pontossággal készül, amilyenkor a végleges kataszteri felmérés történt.

Az értekezlet egyebek közt szükségesnek tartja, hogy a birtokrendezés körül a kataszter részére, nevezetesen a kihatási tervet elkészítése körül olyan befolyás biztosítsanak, amilyen szükséges, hogy a birtokrendezés technikai kivitele a kataszter szempontjából kifogás alá ne essék; erre nézve a lehetséges megoldás az, ha a hitelesítés, miként az erdélyi birtokrendezésnél, a telekönnyvi betétek esetében is kataszteri mérnök közbenjöttével megy végbe.

Az osztrák-magyar államvasut tiz milliója.

Lukács László pénzügyminiszter az osztrák-magyar államvasut tiz millió koronájának visszafizetése tárgyában ma törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé. Az osztrák-magyar államvasutársaság magyarországi vonalainak megváltásakor a magyar állam öt millió forint előleg vett föl, melyet éllam évi ötszáz ezer koronás rész törlesztésekkel fizetett vissza, de föntartotta magának azt a jogot, hogy a fönmaradó összeget egyszerre is törleszthesse. Minthogy az eddigi kamatozás tulmagasnak mutatkozik az uralkodó általános kamatozási viszonyok között, az állam az előleg törlesztetlen részét egyszerre akarja most visszafizetni. A visszafizetési föltételek hat havi fölmondást állapítanak meg, ugy hogy ha a fölmondás most július elsején megtörténik, a fizetés 1905. évi január elsején lesz eszközözendő. Az összes tőkemarádvány 9,748.224 korona, melynek fedezetére a pénzügyminiszter a pénztári készleteket akarja igénybe venni. Az utólagos refundálást más hitelművelettel, esetleg az 1904. évi XIV. törvény-cikk alapján ugyancsak hitelművelettel akarja a kormány végrehajtani.

A függetlenség pártból. A függetlenség és 48-as párt tagjai ma élénk eszmecsere-t folytattak gróf Tisza István miniszterelnöknek s debreczeni átirat tárgyában tett nyilatkozatáról **Thaly Kálmán** elhamarkodott dolognak mondta, hogy **Olay Lajos** napirend előtt hozta szóba az ügyet a parlamentben; ez a debreczeni képviselők kötelessége lett volna s **Bakonyi Samu** interpellálni is akarta kormányt. **Olay azon**

Kaszás Marciné az első házból, mert ő lakott a falu végén — csakhogy itt vagy. Sok utat bejártál, láttam, mikor mentetek az égbe. Kis violám, látom, hogy fáradt vagy, halovány is a lilium orcad, de nem csuda. Hogy is vána csuda! Gyere no, kerülj beljebb, oztán beszéld el, hol jártál, mit láttál, mert nagy gyönyörűségben vala részed.

— Jaj, hol is kezdjem, — mondja **Göres Péterné**, — hát ott kezdem, hogy mentünk, mendegéltünk. Egy ideig csak láttam az erdőt, a bokrokat, aztán semmit, mintha kőd vett volna körül.

— Elvakított a nagy fény, lelkem, láttam én is a koronát a fejedem.

— Nem tudom bizony ma én magam se, lehet, hogy elvakult a szemem ... Ugy tetszik, mintha aludtam vána. Csak arra ébredtem fel, mikor egy ajtóhoz értünk.

— Az ég kapujához — sóhajtja áhitattal **Kaszásné**.

— Háromszor kopogtatott bárányos Szent Jánoskám, míg az ajtó kinyílt. Az öreg ember ...

— Szent Péter vót a, lelkem.

— ... aki ajtót nyitott, meghajtotta a fejét.

— Ó, de nagy becületi van odaát a mennyekben is a mi profétáinknak, — mondja **Kaszásné** — de nagy is.

— Aztán egy nagy kastélyba mentünk, sohse láttam még én ilyet. Mást se, csak a ragyóci gróf kastélyát tehetném hozzá, aki-

ban elébevágott ennek s az a válasz, melyet a miniszterelnök adott, a függetlenségi pártot nem elégti ki. Szerintük gróf *Tisza* állásfoglalása nem egyezik meg a törvényekkel s éppen azért vagy interpelláció alakjában vagy a költészetes vita keretében ismételtén szóba hozzák a galaci osztrák-magyar konzul átiratát. A párt különben holnap este értekezletet tart, amikor valószínűleg e tárgyban is fognak határozni.

A horvát pénzügyi egyezmény.

Budapest, június 20.

A Horvát-Szlavonországgal kötendő pénzügyi egyezmény előkészítésére kiküldött országos magyar bizottság ma délelőtt *Wekerle* Sándor elnökle a alatt ülést tartott, melyen a Magyarország és Horvát-Szlavonországek között létrejött pénzügyi egyezmény becikkelyezéséről szóló javaslatot tárgyalta. Az elnök beható előterjesztésben ismertette az egyezményt s az ezen alapuló javaslatot, melyet pénzügyileg igazságosnak és politikailag üdvös hatásúnak tart. A javaslat ellen *Komjáthy* Béla, *Buzáth* Ferenc, mellette pedig gróf *Tisza* István, *Hegedűs* Sándor, *Hodossy* Imre, báró *Harkányi* Frigyes és *Neményi* Ambrus szóltak. A vita végeztével az albizottság többsége úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta a javaslatot s elhatározta, hogy az együttes ülést még ma megtartja.

A bizottság által elfogadott törvényjavaslat főbb vonásaiban a következő:

Mindazok a követelések, melyek Magyarország részéről Horvát-Szlavonországgal, másrészt Horvát-Szlavonországek részéről Magyarországgal szemben, bármely cím alatt 1903. év decemberéig fennállottak, kiegyenlítettnek tekintetnek. A hozzájárulási arány 1893-tól 1902-ig az egyenes adókból, a bélyegilletékekből, a dohány- és sójövédékek bruttó jövedelméből állapított meg s 1904 január 1-től 1913-ig Magyarországra nézve 91-873 százalékból, Horvát-Szlavonországra nézve pedig 8-127 százalékból állapították meg. Miután azonban az 1868. évi XXX. törvények 13. §-ában megjelölt tekintetek ma is fennállanak, Magyarország ezuttal is beleegyezik előkezeségből, hogy Horvát-Szlavonországek jövedelmeiből mindegyiket a belső közigazgatás költségeinek egy bizonyos része fedezettsékké és csak az ezután fennmaradó összeg fordítottassék a közös ügyek költségeire. Az 1868. évi XXX. tc. 18. §-a akként módosították, hogy azok közül a jövedelmek közül, amelyek e törvények értelmében Horvát-Szlavonországek belső igazgatásának költségei és a közös ügyek költségei között felosztandók, kivételnek a határvámbevételei, amelyek a közös ügyek költségeire fordítottak, a bor- és húsfigyasztsági adók, melyek Horvát-Szlavonországek autonóm költségeire fordítottak. A hadmentesség adó, felosztás tárgyát nem képezheti. Nem lehet közös kiadásoknak tekinteni: az ipari és kereskedelmi szakoktatás, a mezőgazdasági statisztika költségeit, az 1904 évi XIV. törvények alapján felvett vagy felveendő államadósságnak kamatoztatására és amortizációjára szükséges tőkeközléseit; a földmívelésügyi minisztériumnak központi igazgatási címe alatt felmerült kiadásokból azonban csak annyi kamatrész tekinthető Magyarországra és a Horvát-Szlavonországek közös kiadásának, amely a földmívelésügyi tárcának Magyarországot és Horvát-Szlavonországot közösen terhelő kiadása. Az 1868. XXX. és az 1873. XXXIV. t.-c.-nek ezen törvény által nem módosított pontjai hatályukban tovább is fenntartandók.

Ugyanezidőtájt összeültek a horvát bizottsági tagok is és ők is elfogadták a javaslatot. Délután 5 órakor aztán az együttes bizottság tartott ülést, amelyen *Wekerle* Sándor a magyar bizottság elnöke és *Francisci* horvát elnök konstatálták a javaslat elfogadását.

Wekerle Sándor indítványozta, hogy az ülést több horvát tag kívánságára konferenciává alakuljon át. Ez megtörtént és *Vrbancics* Ferenc a konferencián kijelentette, hogy a javaslatot a maga részéről nem fogadja el.

Azután dr. *Frank* József rendkívül hosszú beszédet mondott, amely a tagok türelmét annyira kimerítette, hogy a termet lassanként elhagyták. A konferencia folyamán felszólal-

tak és a Frank által felhozott adatok teljes alaptalanságát bizonyították: gróf *Tisza* István miniszterelnök, *Wekerle* Sándor és *Hodossy* Imre. Erre *Frank* újra felszólalt s egy óráig tartó beszédet mondott, mely után *Hodossy* Imre, a bizottság egy magyar, mint horvát tagjainak helyeslése mellett, kérte a két elnököt, ne engedjék, hogy a bizottság tárgyalásába bevonjanak olyan tárgyakat, amelyek a bizottság kompetenciájához egyáltalán nem tartoznak, egyébként igen nagy eréllyel utasította vissza *Frank* kifakadásait.

A konferencia ezzel véget ért s a bizottság a tárgyalást újra megkezdte. Mind a két elnök konstatálta a két bizottság között létrejött egyetértést és az egyezményt elfogadottnak jelentette ki. Végül *Tomasics* Miklós köszönetet mondott *Wekerle* Sándor elnöknek pártatlanságáért, melylyel a tárgyalásokat vezette. *Wekerle* Sándor pedig köszönetet mondott *Falk* Miksa előadónak a bizottság tárgyalásai során kifejtett kitünő munkásságáért és a regnikoláris deputáció munkáját befejezettnek jelentette ki, annak a reménynek adva kifejezést, hogy a most megalkotott mű nemcsak pénzügyileg fog megfelelni bizonyolni, hanem hozzá fog járulni annak a testvéries viszonynak megszilárdításához, melyet a két nemzet legjobbjai minden időben gondosan ápolnak és melyre most is oly nagy szükség van.

KÜLFÖLD

Az orosz-japán háború.

Budapest, június 20.

Mint hogy új hír nincsen a harctéren, a *Echo de Paris* című francia újság arról értesül, hogy *Stackelberg* visszavonulása közben 10.000 embert veszített el, míg egy másik hírforrás szerint a vladivosztoki hajórajnak sikerült kikötőjébe visszajutnia. Mindezek a hírek azonban nem kaptak még hivatalos megerősítést és valószínű, hogy nem is kapnak. Mert mily módon pusztult volna el az a tizezer ember? Hisz maguk a japánok jelentik, hogy le kellett a menekülő orosz csapatok üldözéséről mondaniok. Nem valószínű az sem, hogy *Skridlov* cirkálói már Vladivosztokban pihenik ki vakmerő kirándulásuk fáradsalmait. *Kamimura* tengernagy ugyancsak keresi őket, bár igaz, hogy eddig eredménytelenül, aminek főoka a gyakori köd és a japán tengernek viharos volta.

De hogy a japánok mennyire szigorúak még legkiválóbb embereikkel szemben is, azt semmi sem bizonyítja jobban, mint a közvéleménynek *Kamimura* ellen való fordulása. Nem tudják neki megbocsátani, hogy figyelme kikerülték a vladivosztoki cirkálóhajók és mind többen és hangosabban követelik lemondását és azt, hogy abban az esetben, ha *Skridlovnak* sikerül Vladivosztokba visszajutnia, vessen véget életének. Akinek éberségére tizezer életét bízták, annak tizezer helyett kell látnia, figyelnie. Ez a japán felfogás és ezzel a felfogással fogják a háborút megnyerni.

Mint hogy az esős évszak küszöbön áll vagy talán már meg is kezdődött, a japánok valószínűleg nagyon siettetni fogják az operációk befejezését. Nagy segítségükre van az orosz csapatok depresszált hangulata és az, hogy *Port-Arthur* immáron teljesen magára van hagyatva. Okunak nem kell már félnie, hogy az oroszok hátban fogják megtámadni, és teljes erejét és figyelmét az erőd megostromlásának szentelheti.

Skridlov „kirándulása.”

Tokió, június 20.

Az oroszok esütörtökön az *Oku* és *Konyina* szigetek között elsüllyesztették a *Jajata* és *Anzei* nevű vitorláshajókat. Harmínchét menekült délután *Jeszsziba* érkezett. A vladivosztoki hajóhad cirkálása közben ezeidig öt hajót süllyesztett el.

London, június 20.

A *Hitahimáru* és a *Szadomáru* június 15-ikén reggel kilenc órakor *Mojitól* körülbelül hetven mérföldnyire vitorláztak. Egyszerre megpillantottak három orosz cirkálóhajót, amelyek körülbelül nyolcezer méternyire lehetnek tőlük. A japán hajók azonnal visszafordultak és teljes gőzerővel menekülni igyekeztek, de az oroszok egyre közelebb jutottak hozzájuk és ezer méter távolságból bombázni kezdték a *Hitahimáru*t. A japán hajót tíz gránát érte, amely igen sok embert megölt és a hajót mozdulatra képtelenné tette. Az oroszok ezután a *Szadomáru* ellen fordultak s egy torpedóval úgy megromgálták, hogy ez a hajó is mozdulatra képtelen lett. Az oroszok most visszafordultak a *Hitahimáru*hoz és kétszáz méter távolságból két óra hosszáig srappalokkal lövöldöztek, míg végre délután három órakor egy torpedóval megadták neki a *Kegelemdőfést*. A *Szadomáru*ra lött srappelék kétszázal több embert megölték és megsbesítettek. A *Hitahimáru* levő összes emberek elpusztultak. Mikor a *Szadomáru*t egy torpedó találta, hatszázan leszálltak róla és csónakon eleveztek. A földelzen maradt négy száz ember elhatározta, hogy a hajóval együtt elpusztul, egymást bátorították s elkészítették fegyverüket, hogy öngyilkosok legyenek. A *Hitahimáru*val ezer ember vesztette el életét, köztük három angol tiszt is. Az összes jelentések megegyeznek abban, hogy az oroszok szándékosan megölték mindazokat, akik a *Hitahimáru*on voltak, míg a *Szadomáru* embereivel kegyelmet gyakoroltak annyiban, hogy megengedték nekik a hajó elhagyását, mielőtt a hajót torpedóval megtámadták.

Pétérvár, június 20.

Skridlov ellentengernagynak *Miklós* cárhoz intézett mai távirata a következőket mondja:

E hónap 15-én cirkáló hajóhadunk a koreai szorosban az *Icumimáru* japán szállítóhajóval találkozott, mely csapatokat szállított és délfelől a már látható japán part felé törekedett. Ama határidő lejártával, melyet a csónakok leeresztésére és a hajó elhagyására tüzített ki és amit a szállítóhajót ágyúink tüzelése elsüllyesztette. Rövid idővel ezután két más japán szállító gőzöst, a *Hitahimáru*t és a *Szadomáru*t láttuk meg, amelyben csapatokat, lovakat és vasutépítőanyagot szállítottak. Mivel hogy mind a két gőzös vonakodott magát megadni, az adott határidő eredménytelenül való eltelte után torpedókkal elsüllyesztettük. A japánok három szállító gőzöst vesztettek 15.000 tonna tartalommal, a rajtuk levő katonaság és legénység egy részével, valamint jelentékeny hadi és vasutépítőanyagot. E hónap 17-án cirkálóhadihajónk az *Allanban* nevű angol gőzössel találkozott, amely a *Mororan*-kikötőből jött és amelyen több mint 6000 tonna sulyu, *Okahino*-szigetéről eredő szénrakomány volt. A hajó dél felé igyekezett. Tekintettel a hajó iratainak homályosságára és a hajónapló rendetlen vezetésére, kétség forgott fönn a hajórakomány semlegességét illetőleg. Ezért a gőzöst a *Petrov* hadnagy vezetése alatt álló kísérettel Vladivosztokba vezették, ahol iratait a kormányi bíróság fogja megvizsgálni.

Berlin, június 20.

A mai reggeli lapok közlik londoni táviratokat alapján:

Kamimura hajói — mint Tokióból jelentik — üldözik a vladivosztoki flottát és valószínűleg elvágják visszavonulási útját. A vladivosztoki hajóraj *Furakova* közelében

van és déli irányt vet. *Kamimura a vladivosztoki flottát Togo karjaiba kergeti, s ha a vladivosztoki hajóknak nem fog sikerülni a ködben elmenekülnök, akkor menthetetlenül elvesznek.*

London, június 20.

A *Daily Telegraph* jelenti az orosz cirkálók mozdulatáról: A három hajó e hó 15-ikén délután 1 óráig a koreai szorosban maradt. *Kamimura* tengernagy kémhajója üldözte őket és követni tudta irányukat. Mind közelebb jutott az ellenséges hajórajhoz, amikor nagy zápor kerekedett és az oroszok hirtelen megváltoztatták irányukat, hogy meghiúsítsák az üldözést. Nem sokára azután Hokkaidónál tüntek föl, mire megint délnek kanyarodtak és már Henasizakiig jutottak el, amikor észrevétlenül megint észak felé haladtak. Bár ismeretes volt, hogy az oroszok Oku szigeténél megfordultak, *Kamimura* tengernagy, aki flottájának zömével nem érintkezhetett, Vladivosztoik irányában kereste őket és nem hallott semmit az oroszok sikeres cseléről. Valószínű, hogy az oroszok oly hely elérésére törekedzenek, ahonnan érintkezésbe léphetnek Vladivosztoikkal. Szombaton Hanuasizaki mellett láták az orosz cirkálókat délnek tartva. A koreai tengerszorosban most elmúlt a veszedelem és a hajózás ismét megkezdődött. Valószínű, hogy az orosz cirkálók csapdába kerültek.

Kamimura ellen.

Tokió, június 20.

A vladivosztoki hajóhad tegnap Benasizsachi irányában tünt el északi irányban. Nem tudni, vajjon *Kamimura* tengernagy hajóhadának egyrésze nem áll-e lesben *Vladivosztoik* magasságában. A tengernagynak elég ideje volt odaérni, bár a köd akadályozta. Aznap, amikor a szállítóhajókat megtámadták, tizenhárom csapatszállítóhajó volt a koreai szorosban. Az a körülmény, hogy az orosz hajóhadnak sikerült elmenekülnie, *Kamimura* tengernagy heves megtámadására adott okot. Még azt is hiszik, hogy a tengernagynak le kellene mondania vagy öngyilkosságot elkövetnie, ha az oroszoknak sikerülne *Vladivosztoikba* jutniuk. A lakosság között élénk mozgalom mutatkozik, amely azt követeli, hogy a tengernagy más személyiséggel helyettesíttessék.

Tokió, június 20.

Kamimura tengernagy tegnap visszatért hadműveleti kiinduló pontjához, a nélkül, hogy az orosz hajókat látta volna.

A port-arthuri hajóraj.

Pétóvárv, június 20.

A *Sebastopol* és *Poltava* csatahajók, továbbá a *Varjak* és *Askold* cirkálóhajók a port-arthuri hajóraj több más hajójával együtt Port-Arthurban készen állanak a kikötő elhagyására.

A szorongatott oroszok.

London, június 20.

Oku tábornok Port-Arthurt egyre erősebben szorongatja. Csífabá érkezett kínai menekültek beszélik, hogy a japán hadsereg Port-Arthurtól 12 kilométernyire áll. Liaojangból jelentik: A vafankui döntő ütközetben kétségbevonhatatlanul kitűnt, hogy a japán tüzérség nagy fölényben van az orosz fölött. Port-Arthur még legföljebb négy hónapig tarthatja magát.

Páris, június 20.

A *Temps* haretéri levelezőjétől Liaojangból e hó 18-áról keltező következő táviratot kapta: Mint hallom, a japánok Port-Arthur körül a Injencsantól Liaopingtaoig terjedő vonalban ütegeket állítanak fel. Orosz részről az ütegek háromszoros vonalát teljesen helyreállították. Oku tá-

bornok hadseregét Kuroki tábornok egy hadosztályával, melynek Vafankunál része volt a győzelemben, megerősítik. Ez a sereg Kaicson felé vonul, ahol döntő ütközetet várnak az orosz haderő nagy része és több mint 100.000 japán között.

Frankfurt, június 20.

Pétóvárról táviratozzák a *Frankfurter Zeitung*-nak: Szakértők szerint *Stackelberg* seregének visszavonulása utja el van vágva, mert a japánok Kaicson körül az egész vidéket megszállották és egyre újabb segítőcsapataik szállanak ott partra.

A vafankui csata után.

London, június 20.

A *Reuter-ügyműködésnek* jelentik *Tokió*-ból: Az oroszoknak a vafankui ütközetben jobb állásuk volt, amit a japánok számbeli elsőbbsége kiegyenlített. Az oroszok állása keletől nyugat felé vonult végig a szűk völgyön át, amelyen a vasut vizs keresztül és a *Fucsu* folyó folyik. Oku japán tábornok az oroszokat a magas dombokról, amelyek a völgyet balról és jobbról veszik körül, a völgybe szorította. Először a jobb-, majd pedig a balszárnyat kényszerítette visszavonulásra. Az oroszok erősen tartották magukat s csak akkor vonultak vissza, amikor egészen körül voltak véve. *Hatszáz halottat* hagytak a csataterén.

A japán lovasság üldözni akarta a visszavonuló sereget, de az üldözést a terep nehézségei miatt abba kellett hagynia. A japán balszárnyának sikerült kilencszáz orosz gyalogost menekülés közben elfogni. A japánok vesztesége kilencszáz ember, köztük nyolc tiszt elesett és tizennégy megsebesült.

Tokió, június 20.

Oku tábornok jelenti, hogy a telisszani csatában elesettek közül 1516 orosz temettetett el. Ezenkívül a benszüllöttek jelentése szerint az oroszok sok halottat elégettek, elszállítottak és elföldeltek.

Vége az első fejezetnek.

London, június 20.

A *Daily Mail* tudósítója *Föngvancsen*-ből, ahol az első japán hadsereg táboroz, azt a fontos hírt küldi, hogy az évente június végén beálló többheti esőzés múlt pénteken megkezdődött. Ezzel tehát véget ért a háború első része, mert a feneketlen sár annyira megrongálja az utakat, hogy a csapatok mozdulata és hadiszerszállítása teljességgel lehetetlen. Az esős időszak bekövetkezésével a katonai attaséknak és a haretéri tudósítóknak már most több szabadságot adnak s megengedik nekik, hogy *Föngvancsentől* északkeletre negyven mérföldnyire lovagló-kirándulásokat tegyenek. *Niucsvangból*, ahol az esős időszak még nem kezdődött meg, a *Daily Chronicle*-nek azt jelentik, hogy a japánok kétségbeesett erőfeszítéseket tesznek, hogy Port-Arthurt még az esőzés előtt bevegyék.

A szálló hadsereg.

Páris, június 20.

A *Journal* pétóvári levelezője jelenti lapjának, hogy a Mandsuriában levő orosz seregben temérdek sok katona megőrült. Mikor pénteken egy csapat tébolyodott orosz katonát s köztük egy tisztet a liaojangi vasutállomásra vittek, hogy onnan tovább szállítsák a szerencsétleneket, egy örült katona fejszét ragadott s megfenyegette az ápolókat és a csendőröket. Csak nagynehezen tudták megfékezni. A vasuton levő utasok megrémültek s nem akartak egy vonaton utazni az örültekkel.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Június 15-ikén új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

HIREK

Budapest, június 20.

— **Személyi hírek.** Dr. Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter csütörtökön, e hó 23-án nem tartja meg a szokásos kihallgatást. — A szász király ma Emsbe érkezett, ahol több hétig fogja használni a fürdőkurát. — A dán király ma reggel Bécsből Nürnbergbe utazott. — *Stremayr* volt osztrák minisztert *Pörschachban* szombat délután szélhűtés érte.

— **Királyunk török rendjele.** Ma este érkezett Bécsbe Konstantinápolyból *Shakir* basa vezetése alatt a szultán küldöttsége, amely a királynak át fogja nyújtani a Hanedani Ali Ozman rendjelet. Ő felsége holnap délután fogja fogadni a küldöttséget, este Schönbrunnban pedig udvari ebéd lesz *Shakir* basa és a küldöttség többi tagjának tiszteletére.

— **Ferenc József és Edvárd találkozója.** Ha királyunk nem is mehetett Angolországba Edvárd király látogatására, s Frigyes főherceget kellett küldenie Londonba maga helyett, azért a két uralkodó legközelebb mégis találkozni fog. Bécsi jól értesült forrásból ugyanis azt jelentik, hogy elhatározott dolog, hogy *Ferenc József* király ischli tartózkodását félbe fogja szakítani s augusztus 14-én meglátogatja az angol uralkodót Marienbadban. Ennek a találkozásnak az előkészítésére a király első főhadsegéde, gróf *Paar* Ede kapott megbízást, aki Marienbadban már minden szükséges intézkedést meg is tett. Királyunkat utjában nem kíséri el a külügyminiszter, amiből az következik, hogy a találkozásnak nagyobb külpolitikai jelentősége nem lesz. A király csehországi utazának azonban, mivel az ország több kiváló politikussal fog érintkezésbe lépni, esetleg komoly következményei lehetnek Ausztria belső politikájára nézve.

— **A közös pénzügyminiszter utazása.** Bécsből jelenti tudósítónk telefonon, hogy báró *Burján* István közös pénzügyminiszter a napokban ismét Boszniába fog utazni, hogy folytassa szemléjét, amelyet a delegációk ülésézése miatt félbe kellett szakítania. A szemlevezetés körülbelül három hétig fog tartani. — Itt említjük meg, hogy báró *Benko*, az új polgári adiótus Sarajevóba utazott, hogy elfoglalja új állását.

— **Uj egyetemi magántanárok.** A budapesti tudományegyetem tanácsa dr. *Heinrich Gusztáv* rektor elnökelete alatt szombaton ülést tartott, amelyen megbeszéltek az új magántanárok ügyét. Az új magántanárok dr. *Hegedűs László*, dr. *Illés Géza*, dr. *Siklóssy Gyula* és dr. *Kéty László*, akiket a tanács pártólólág terjesztett fel a közoktatásügyi miniszterhez.

— **Eitel Frigyes mint uszó.** A német császár másodszült fia Eitel Frigyes tudvalevőleg Bonnban tanul. Egészen dík életet él és nem mulatozásban sem sportdolgozokban nem hagy magánul tenni. Minden áron megakarja mutatni, hogy nem csak születésénél, de képességénél fogva is az első közé tartozik. Így legutóbb, mint uszó tüntette ki magát. Bonn felett ugyanis, az elmúlt pénteken átszútt a Rajnán. Utján esolnak követte, amelyben a császár egykori kormányosa: *Busch* állt. Az egy kilométernyi ut befektése után a herceg visszavezett Bonnba és hosszabb sétalovaglásra indult.

— **A rektor és az egyetemi segélyegylet.** Az általános egyetemi segélyegylet elnöksége ma tisztelgett dr. *Heinrich Gusztáv* egyetemi rektornál és díszes kiállítású oklevelet nyújtott át neki a segélyegylet abból az alkalomból, hogy dísztaggá választotta meg. A rektor kijelentette az ifjak előtt, hogy egész egyetemi tanári működése, de különösen rektori ideje alatt szíven viselte az ifjuság ügyeit és készségesen lesz tanácsadóje ezental is. Az ifjak lelkesen megéljenzették a rektort.

— **Meissner tanár házassága.** Tegnap kelt itt egybe *Meissner* Rudolf göttingai egyetemi tanár *Vischer* Lovle kisasszonnyal, a híres esztétikusnak *Vischer* Tivadar Frigyesnek unokájával. Tudvalevőleg az esküvőnek már hetekkel ezelőtt meg kellett volna történnie, de a völegény közvetlen az esküvő előtt hirtelen elutazott.

— **A király a magyar és osztrák iparért.** A magyar és osztrák ipar ugyancsak előkelő helyen jutott pártfogásba. A kínai követ bucsukihallgatásán a király maga emelte fel a szavát monárkiája ipari érdekei mellett. A király, mint a *N. Fr. Pr.* esti lapja írja, negyedórashoz tartotta magánál a követet. A beszélgetés francia nyelven történt. A király sajnálkozásának adott kifejezést, hogy a követ bécsi állását, amelyet alig két évig töltött be, megint odabagya és felkérte, hogy adja át ugy a kínai anyacsászárnának, mint a császárnak üdvözlését. A király azután megelégedését nyilvánította azért, hogy a kínai kormány a hatalmak iránt újból hangsúlyozta, hogy az orosz-japán háborúban ragaszkodni fog a semlegességhez és gondoskodni fog arról, hogy Kínában a rendet és nyugalmat fenntartsa. A király ezután figyelmeztette a kínai követet, hogy az *esetben, ha Kínának új hadihajókra vagy pedig fegyverekre vagy löszerre volna szüksége, gondoljon a kínai kormány a műszakilag fejlett osztrák-magyar iparra és legyen meggyőződve, hogy az osztrák-magyar gyárak a kínai kormány esetleges megrendeléseit a legtekélyesebb módon fogják teljesíteni.* A király hozzátette, hogy egyáltalán a kereskedelmi összeköttetések intenzívebb fejlődését óhajtja Kína és a monárchia között. A kínai követ e hónap végén távozik Bécsből. Az új követ egy-két nappal előbb érkezik meg.

— **Báró Podmaniczky Frigyes ünneplése.** A szabadelvűpártban ma meleg, intim ünnepség volt. A képviselők diszalbumot nyújtottak át ősz pártvezérüknek, báró Podmaniczky Frigyesnek nyolevanadik születésnapja alkalmából. Az ajándék valóságos kortörténeti dokumentum; magában foglalja az album az ünneplést arcképe körül mindama miniszterek fotográfiáját, akiknek a kormányzása idején Podmaniczky elnöke volt a pártnak. *Apáthy Péter és Dókus Ernő* üdvözlő szavai után megindultan vette át a báró a szép ajándékot. A képviselőházban pártkülömbőség nélkül üdvözlővet írtak alá képviselők. A Belvárosi Demokrata Kör küldöttségileg tisztelettel diszelnökénél. A mindenünnt érkező üdvözlőkre báró Podmaniczky Frigyes a következő sorokat teszi közé:

Elmaradhatatlan és kedves kötelességet teljesítetek, midőn a sajtónak, az intézeteknek és egyesületeknek, a kormány tagjainak, képviselőtársainak s mindazon jóakaróimnak, akik szívességek voltak nyolevanadik évi születésnapom alkalmából üdvözlőtökkel és szíves kiváncsalmakkal hozzám fordulni, ezenel szívből fakadó, őszinte köszönetet mondok.
Budapest, 1094. június 21.

Podmaniczky Frigyes.

— **A Kossuth-pártból a Bánffy-pártba.** *Nyíregyháza* jelentik: A függetlenségi párt tegnapi közgyűlésén tudomásul vették *Béhiczy Miksa* elnöknek és *Nádosi Lajos* alelnöknek lemondását és a pártból való kilépésüket. *Dr. Moskó László*t egyhangulag elnökké választották.

— **Uj villamos akkumulátor.** *Berlinből* táviratozzák lapunknak: Évek óta folytatott kísérletezés után néhány nappal ezelőtt a *Ziegenberg* és társa cég elektrotechnikusainak előállítaiok sikerült egy villamos akkumulátor, mely különösen az automobilizmus terén jelentékeny haladást jelent. Az új akkumulátornak nagyobb kapacitása van, mint minden eddigi villamos erőforrásnak. Míg egy más villamos jármű 480 kilogrammos akkumulátorral és 1500 kilogrammnyi súly mellett óránként csak 70—80 kilométernyi sebességet tudott kifejteni, addig az új akkumulátorral ellátott járművek óránkénti sebessége 245—250 kilométer lesz.

— **Egy öreg honvéd írásai.** Immár ötvenégy esztendeje gyűjtögeti feljegyzéseit *Nagy Sándor* negyvennyolcas honvéd, inkább a maga gyönyörűségére, mint a nyilvánosság számára. Az öreg korral járó munkaképtelenség és az ennek következtében beállott nélkülözések kényszerítik most az agg honvédet, hogy kiadja a közretelenség révén feltétlenül érdekes memoárát. A körülbelül kétszáz oldalas kötet ára három korona, amely szerző lakására IX. kerület, Tompa-utca 17. szám alá küldendő be. A bevétel negyedrésze az elaggott honvéd kövitézeknek jut.

— **A Seefried-család Rózsashegyen.** Liptó-Rózsashegyről jelentik, hogy *Erzsébet* bajor királyi hercegnő, királyunk unokája tegnap érkezett oda férjével, gróf *Seefried* Ottóval és gyermekével. A hercegnő családja az egész nyarat ottani nyaralójában tölti.

— **Vojnich István ünneplése.** Bácsmegeye törvényhatósági bizottsága ma *Latinovits Pál* főispán elnökeleto alatt közgyűlést tartott, melyen leleplezték báró *Vojnich* István volt főispánnak arcképét. Mikor *Vojnich* a bácsmegeyi főispánságtól megvált, akkor határozta el a megye közönsége, hogy érdemei elismerésül a díszterem számára megfesteti életnagyságú képét. Az ünnepi beszédet *Piuikovics József* országgyűlési képviselő mondotta. A közgyűlésen a bizottsági tagok majdnem teljes számban jelentek meg, ott volt továbbá *Schmausz* Endre főispán is, továbbá *Baja, Szabadka, Ujvidék* és *Zombor* város küldöttsége a polgármesterek vezetése alatt. Az ünnepi beszéd után *Latinovits Pál* főispán méltatta a volt főispán érdemeit és indítványára a közgyűlés nyílt üléssel táviratilag üdvözlötte báró *Vojnich* Istvánt.

— **A Dreyfus-affér új szereplője.** *Párisból* jelentik tudósítónk, hogy tegnap a *Dreyfus*-ügynek új szereplője lépett elő, akiről igen sok szó esett már, de akit még senki sem látott eddig, mert minden idézés ellenére, soha sem jelent meg a nagy per tárgyalásain. Ez a szereplő *Lajoux*, aki tegnapelőtt egy egész délutánt töltött *Athalin Laurent* vizsgálóbírónál, hogy elmondja érdekes tapasztalait és megvilágítsa az ő és a régi vezérkar szereplését az érdekes perben annak keletkezésétől egészen a végéig. Ez a *Lajoux* igen különös személy. Tipusa a katonai kémnek, aki felfedez, elad és elcsereél fontos államtitkokat. Társa és barátja volt *Cuers* Richardnak, aki szintén kém volt és hol Németország javára, hol ellene dolgozott.

Lajoux a francia vezérkar szolgálatában állott. Igen nagy szolgálatot tett Franciaországnak azzal, hogy egy esomó német kém munkálkodását elárulta s így sikerült azokat ártalmatlanokká tenni. Egy ideig aztán az orosz birodalom szolgálatára adta magát. Midőn kilencvenhatban *Dreyfus* már el volt ítélve és a revízió gondolata foglalkoztatta Eranciaországot, *Lajoux* Párisban élt *Boisdeffre* és *Gonse* szolgálatában és német kémeket keresett. Ezt meg is találta és jelentette a vezérkarnak, hogy a francia hadseregnek egyik magasrangú tagja élénk összeköttetésben van *Schwarzkoppen* német katonai attaséval. A francia hadsereg ama magasrangú tagja *Essterházy* volt. *Lajoux*, noha kém volt, mégis bizonyos naiv idealizmussal végezte dolgát és éppen nem vette észre, hogy leleplezése nemcsak hogy nem kedves a vezérkarnak, de terhére is van vele. Annak már megvolt a maga üdözoata, akit az Ördögzigeten őriztek, nekik nem volt amiatt lelki furdalásuk, hogy ártatlan, holott a bűnös szabadon járkal. *Lajoux* ezt nem vette észre s tulbuzgalmával már igen terhére volt a vezérkarnak, amely szabadulni akart tőle. Mivel kifizetni nem lehetett, örültek-házába zárták. Innen azonban pár nap alatt kiszabadult, mert annyira épelméjű volt, hogy nem merték benttartani. Ekkor azt gondolta a vezérkar, hogy külföldre küldi a kellemetlenle lett barátot. *Gribelin* levéltárost bízták meg az eltávolítás munkájával, aki *Antwerpenbe*, majd onnan *Braziliába* utazott vele. Pénzt adott neki, de visszautazási jegyet nem. A *vennesi* per tartama alatt Braziliában maradt, de sehogysem érezte ott jól magát és újra visszautazott hazájába. A vezérkarnak megint nagy gondot adott hát az, hogy *Lajoux*-t távol tartásuk az ügyektől. A kém most *Gensbe* ment, ahol *François* kapitánytól nagy összeg pénzt kapott, ami jóval ártalmatlanabbá tette a hadsereg kellemetlen barátját. Midőn azonban a hadügyminiszteriumban megtörténtek a nagy változások, *Lajoux* feloldottnak vélte megfizetett diszkrétcióját és nyomban jelentkezett, hogy elmondjon mindent, amit a szenzációs ügyben tapasztalt.

A *Temps* értesülése szerint a legfelsőbb semmitőszék július elején befejezi a *Dreyfus*-ügy vizsgálatát s csak abban az esetben hozs-zabítja meg egy héttel a tárgyalásokat, ha *Cernuschi* és *Essterházy* reagálnak az idézésekre. A semmitőszék legutóbb kihallgatott egy *Cziborovszky* nevű tanut, aki tiszt volt az osztrák-magyar közös hadseregben és *Cernuschival* összeköttetésben állott.

— **Le a kalappal!** Ha a német fontoskodás szemüvegén néznénk ezt a hirt, ilyen címet is adhatunk volna neki: *A polusok pszichológiája.* E mély értelmű cím kijelölte ösvényen szépen el lehet indulni, s kimutatni a nagyszerű rendszerességet *Kneip* páter meztillabas kurája és az angol megalom között, amely most indult meg, s a kalapviselőt akarja eltörölni. Londonban, Oxfordban és Leedsben természetesen már egyesületek is alakultak számos taggal s ezek nagy propagandát csapnak a kalap-talanság divatjának. Körleveleikben komoly egészségügyi szempontokból tárgyalják e legújabb mániát s váltig bizonygatják, hogy a hajhullásnak csak így lehet elejét venni és hogy a fejfájásnak nincs nagyobb ellensége, mint a kalap, amely — nincs. Londonban főleg a börze emberei és a bankhivatalnokok üzik e sportot. Muzgalmukban bizonyára igen nagy öröme telt volna a mi szegény magántudósunknak, akit az angol rehabilitálás a futóbolondok glédájából egyszerre az okos emberek sorába léptetett volna elő. Az angol kezdeményezésen úgy lehet sokan és komolyan elgondolkodni majd. Szegény Földvári Jakabnak pedig fel kellett akasztania magát, hogy komolyan vegyék, — és akkor sem vették komolyan. . . .

— **Vacsora Kossuth Ferenc tiszteletére.** Szeretettel és lelkesedéssel ünneplték ma este a függetlenségi és 48-as párt tagjai vezérüket, *Kossuth* Ferencet. Abból az alkalmából történt ez, hogy *Kossuth* Ferenc közel félszázendai betegség után annyira fölépült, hogy napjában sétát tehet a *Lukács-fürdő* parkjában. Mindössze három hete, hogy *Kossuth* kezelőorvosa, *dr. Müller* egyetemi tanár tanácsára a *Lukács-fürdőbe* ment, hol az iszapfürdő használata tökéletesen helyreállította egészségét. *Kossuth* e napokban elutazik a fővárosból s rövid falusi pihenő után *Herkulesfürdőbe* megy utókurára. Párthívei, kik sokat aggódtak egészségéért, most örömmel jöttek össze tiszteletére s friss erőben, jókedvben látták viszont elnöküket. Az országos függetlenségi pártnak a fővárosban időző valamennyi tagja megjelent ma este a *Kossuth* tiszteletére rendezett vacsorán. A fürdő vendéglőjének terraszán foglalt helyet a társaság s vacsoraközben eszandesen, de annál nagyobb melegséggel üdvözlöttek *Kossuth*ot, aki többizben kifejezte örömét, hogy újra együtt lehet politikai barátaival. A vacsorán ott voltak: *Thaly* Kálmán, gróf *Benyovszky* Sándor, *Malatinszky* György, *Benedek* János, *Bakonyi* Samu, *Olay* Lajos, *Horváth* Gyula, *Hegedűs* Károly, *Kállay* Leopold, *Kubik* Béla, *Rákosi* Viktor, *Sturmann* György, *Pulmány* Mór, *Gabányi* Miklós, *Leszkay* Gyula, *Kálosy* József, valamint a pártnak több kültagja.

— **Iskolatársak találkozója.** Azokat az egykori iskolatársainkat, akik együtt végezték velünk a jőzsefvárosi reáliskolában, megállapodásunkhoz képest felhívjuk, hogy mennél előbb üzenjék meg nekünk, eljöhetnek-e a június 29-iki találkozóra. Molnár Márton (Egyértérs szerkesztősége), ér. Boguár Elek (Vámház.)

— **A szombathelyi új üzletvezető.** *Polyonyi* Gusztáv, a magyar államvasutak szombathelyi üzletvezetőjét saját kérésére felmentették állásától és helyébe *Kussevich* József zágrábi üzletvezető-helyettesét bízták meg a szombathelyi üzletvezetőség vezetésével. *Kussevich*et egyúttal főfelügyelővé nevezték ki.

— **Jegyzői jubileum.** Meleg ünneplésben volt része 10-én *Horváth* Gyula balsai körjegyzőnek abból az alkalmából, hogy működésének huszonötödik esztendejét töltötte be. A vármegye alispánjának elnökeleto alatt diszkrétcióját, amelyen arany emlékérmét adtak át a jubilánsnak. Gyűlés után száz teritékes bankettet rendeztek.

— Sauer Emil szerelmi regénye.

A hangversenytermek elsőrangú hőse, a nálunk is oly gyakran lelkesen ünnepezt, agyontapsolt Sauer Emil, ugyilatszük nem elégette meg azokat a babérokat, amelyeket a zongora mellett szerzett, s szenzációs fordulatokkal újabb okot adott arra, hogy a nyilvánosság feléje forduljon. Bécsből jelentik, hogy Sauer, aki tudvaleg az ottani konzervatóriumnak is a tanára, megszüntette egy előkelő családból való, csodaszép növendékét. Az eset annál feltűnőbb, mert Sauernek felesége és négy gyönyörű gyermeke van, s annál különösebb, mert a világhírű művész nemrégiben egy kis könyvet adott ki, amelyben lelkesülten magasztalja a családi életet. Azt írta ebben a könyvben, hogy *nincs nagyobb boldogság a családi életnél*. A szerelmes párnak egyelőre teljesen nyoma veszett.

— Ünnepek pásztorfu. Amerikában most

sok szeretettel és lelkesedéssel vesznek körül egy tizenkétéves pásztorfút. Olyan dogot művelt ez a gyerek, amiért meg is érdemli az elismerést, sok emberéletet és sok anyagi értéket mentett meg a pusztulástól. Június 10-ikén történt a New-York newhaveni vasuti töltés mentén óriás felhőszakadás támadt, amely a harringtoni vasuti állomástól alig husz kilométernyire teljesen alámosta a töltést. Két kis pásztorfút, James Grillet és Backer Györgyöt kiinn lepte meg a felhőszakadás s a töltés alatt levő alagutban huzták meg magukat. A zugó vízáradás azonban onnan is kikergette őket, s ekkor észrevették, hogy mintegy száz méternyire alámosta a vízár a töltést s a kanyarodón épp egy hosszú személyvonat közeledik. Az idősebbik, a tizenkét esztendő James Grillet, eléje szakadt a vonatnak, letépte magáról vörös-zsínű ingét s kétségbeesett kiabálással s inge lobogtatásával megértette a gyorsan robogó vonat gépészével, hogy baj van. A lokomotívvezető fékezni kezdett s alig ötven méternyire a töltésszakadástól, sikerült megállítania a vonatot, amelyen nyolcszázötvenkét utas volt. A pásztorgyereket megjutalmazására nemzeti gyűjtést indítottak.

— **A japánbarát angol.** A tokiói pályaudvaron történt. Egy csapat szállító vonat indulása idején két angol férfi állott egy hölgyvel a pályaudvaron s lelkesült „Banzai!” kiáltásokkal üdvözölte a harcba menő katonákat. Amidőn a vonat elindult, az egyik angol elővette fehér zsebkendőjét, rákötötte a sétabotjára s azzal, mint valami zászlóval intett bucsut a távozó katonáknak. Egyszerre azonban elébe lépett egy japáni ifjú és így szólt hozzá:

— Tegye el a zsebkendőjét! Nem illik, hogy a japáni csapatokat valaki fehér zászlóval üdvözölje.

Az angol nem jött zavarba, kivette zsebéből a kését, felhasította vele az újját s a kicsorduló piros vért a zsebkendővel itatta fel. Azután újra a magasba emelte a kendőt s odaszólt az ifjunak.

— No lássa, most már nem fehér a lobogóm! Ezzel tovább lobogtatta zászlóját s tovább bányázott. A tömeg lelkesülten fogadta a rokon-érzésnek ezt a frappáns kifejezését.

— **Halálozás.** Nagy részvét mellett temették el ma délután Szöllösy Gyula zemplénmezei nagybirtokost, dr. Szöllösy Oszkár itélőtábla tanácsjegyző atyját és Gerenday Béla szobrász, fővárosi bizottsági tag apósát. A sörház-utcai gyászházban nagy és előkelő közönség gyűlt össze. A beszentelést Bakács János belvárosi plébános végezte. Az elhunytat a Ke-repesi-úti temetőben helyezték örök nyugalomra.

Holl Frigyes, a volt Malvieux-bankcég társfőnöke és a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank megalapítója és 1879—1882-ig igazgatója e hó 18-án meghalt Budapesten 80 éves korában. Az aggyastánt a mult hóban az a csapás érte, hogy neje meghalt, azóta egészen megtörtött; mindaddig a legnagyobb élénkséggel érdeklődött a közügyek iránt. Halálának híre igaz részvétet kelt kereskedelmi és pénzügyi körökben. Holl Frigyes hűlt temetését ma kísérték nagy részvét mellett örök nyugalomra az akadémia-utcai gyászszobából.

Gaidushek Marcellét nagy részvét mellett temették el tegnap délelőtt. A gyászszertartást a budai hitközség énekkara nyitotta meg, majd dr. Kiss Arnold mondott megható gyászbeszédet.

Kosáry János hetvennyolc éves korában meghalt Szepesolasziban. Temetése ma volt nagy részvét mellett.

Nagyváradról jelentik: Des Echerolles-Krupér Károly francia márkí, aki Biharvármegyének egyik leggazdagabb földesura volt, ma meghalt nyolcvanhat éves korában. Az elhunyt francia emigráns volt s később osztrák szolgálatba lépett. Rokona báró Fejérváry Gézának, mert egyik fiának, aki néhány évvel ezelőtt hunyt el, Gerliczy Stefánia bárónő volt a felesége. Des Echerolles márkít holnap, kedden délután temetik.

— Per a svéd királyi család ellen.

Egyébről sem beszélnek most Stokholmban, mint arról a szenzációs perről, melybe a királyi család tagjai is bele vannak keveredve. Egy ottani kereskedő, aki mostanában házasodott, azt állítja, hogy felesége királyi vérből való. Évekkel ezelőtt sokat beszéltek Stokholmban holmi gyengéd kötelékről, amely Oszkár király egyik fia és Lagerberg tábornok leánya között fonódott s amelynek egy egészséges leánygyermek lett a gyümölcse. A leány apja fent is járt a királynál, hogy a házasságot sürgesse, de a király megtagadta beleegyezését, mert már volt messzillánsz a királyi családban, Beradotte herceg házassága Munk Emmával. A tábornok leánya időközben meghalt, s gyermekének a királyi herceg 300.000 koronát utalványozott. Ezért az összegért indított pert a kereskedő és tanukul a királyi család számos tagját megidézett. Ámde ezek nem jelentek meg, s a bíróság elutasította a keresetet. Erre a kereskedő újabb pert indított, melynek kimenetelét érthető érdeklődéssel várják Stokholmban.

— **A ciankáli kitiltása.** Törökország-ból tiltották ki a mérgek mérget s ezt a gyalázatot senki másnak nem köszönheti a ciankáli, mint a szerelmes Kemál basának, II. Abdul Hamid vejének. Ismeretes a szerencsétlen basa históriája. Olthatatlan szerelem támadt a szívében sógorának, a szultán másik vejének a felesége iránt. Olyan végzetes volt ez a szenvedély, hogy a basa egyszerűen a mérgehez fordult s azzal akarta eltüntetni szerelmének első akadályát, a férjet. Rajtavesztett a szándékán, elfogták s száműzték. Most utána küldték az öldöklő mérget is, annak sem szabad Törökországba betennie a lábát. Így rendelte ezt, a hivatalos lap közlése szerint, a kormány. S ha a kormány rendelte, akkor a szultán is akarta, talán legfőbbképpen ő akarta. A Yildiz-kioszk belső életéről ez a kormányintézkedés is föllebbent egy kis fátvált. Ott egy nagy ur örökös aggodalmak között él, s megrezen minden kis gyanus zörejre, titokzatos neszre. Talán fegyverzőrgés az, talán titkos összeesküvők lépteinek a nesze az, akik alattomosan méreggel közelednek feléje. A nagy ur nem szereti, ha csak emlegetik is a mérget, hát ha már olyan közel dul hozzá, hogy a saját atyafisága is azzal pusztítja egymást. El vele, ki vele az országból, a ciankálival. De hát a többi gyilkos szer és a sok öldöklő egyéb fegyver, azzal mi lesz? Hol az a sok kormányrendelet, amely megvédi a rémekről a nagy urat, aki fél az ismeretlentől!!!

— **Csendélet az oroszlaneketreben.** Az emberekben még mindig van hajlandóság a bravurokodásra. Brünnből jelentik, hogy Kozdera Vince ottani borhely fogadott a brünni állattkert szelidítőjével, Kockával, hogy megbotrovtálja őt az oroszlaneketreben. A fogadást meg is nyerte. A példától vérszemet kapott négy brünni ember, névszerint Richter Ferenc omnibuszkalauz, Jascha József vendéglős, Kesler Miksa hordár és Hradecny József szabó, hogy ők négyen le akarják főzni a borbelyt. Ők négyesben tarokkozni fognak az oroszlan-eketreben, még pedig bor és pipászó mellett.

— **Megőrült diák.** Az ideai érettségi vizsgálatok sem érhetnek véget tragédiák nélkül. Pozsonyból ma azt jelentik, hogy a realiskola egyik diákja, Reál János közvetlenül az érettségi előtt megőrült. A szerencsétlen fiatalombert a kórház megfelyelő-osztályába szállították. Dr. Vámosy kórházi főorvos a hirtelen megőrülés okát az érettségi vizsgától való félelemben látja.

— **A szágúldo guillotine.** Teljes ináráron a halottak és áldozatok névsora, szomorú epilógusa a német császár jelenlétében megtartott Gordon-Bennet automobil versenynek. A halál szekere, az automobil, amely a nagyvárosok utcáin eddig is sűrűn szedte az áldozatait, most is megtette a magáét: hat áldozat holtteste jelöli meg azt az országot, amelyen ez az örületes hajszá, a gyárosok és amatőrök versenye lezajlott. Hat áldozat, elég sok egy tizezer frank értékű serleg miatt. És a legszomorúbb, hogy a Gordon-Bennet verseny e tragikus epilógusa senkit sem lep meg, hiszen élénk emlékezetben vannak még a tavalyi és két év előtti szerencsétlenségek, amelyek mint a fekete hollók úgy kísérik lépten nyomon ez ujkori eszevesztet kocsiversenyeket. Leitberger Frigyes báró, e rokonszenves és tehetséges osztrák nemes a pussingeni kórházban lehetett ki lelkét, chauffeurje elkísérte a halálba. A felesége most is élet-halál között fekszik a kórházban. Uhl és Mühlberg berlini gyárosok a saalburgi serpentin uton zúzódtak össze. A fiatal Andifret-Basquier herceget francia földön érte halálos szerencsétlenség. Az állatok védelme ma már szentség, az emberi életet a legnagyobb könnyelműséggel dobják a mérlegbe. És a német császár mámoros érzéssel fejezi ki elismerését Ratibor hercegnek a verseny zavartalan lefolyása fölött. Különösen a néppel volt megeledve, az istenadta néppel, amely nyugodtan túrta, hogy 130 kilométer távolságban elzárják előle az országot, amireh pedig neki is volna valamelyes köze. Mind-egy, a nép jól viselkedett s fejedelmi elismeréshez jutott. Hat koporsó kellett pedig ahhoz, hogy a császár megdicséresse hű népét.

— **Mulatság.** A Törökország-ban működő társaság vasárnap a kispesti színházban hangversenyyel egybekötött nyári mulatságot rendezett. A hangversenyen közreműködtek: Endródi Jenő, Zelmanovics Miksa és P. Halmos Sándor nagy sikerrel.

— **Turisták szerencsétlensége.** Kanderstegből táviratozzák: A berni egyetem három orvostanhallgatója, Keller (Neuenburgból), Krebs (Bernből) s Schausonnet (Genfből) tegnap reggel vezető nélkül nekiindultak a Goldenhorn-nak. A meredek hófalon lecsuszta. Keller és Krebs a mély hasadéka estek. Schausonnet hódhídra jutott, ahol csákányát megerősítette s a kötelet, amelyen Keller és Krebs lógott, köréje csavarta. E közben könnyen megsebesült. Nem tudván maga segíteni, lesietett Kanderstegbe, ahonnan dében tizenkét vezető és négy teherhordó indult el. A mentőcsapatnak este felé kellett volna a baleset helyére érkeznie. Egy éjjeli távirat szerint Krebs orvostanhallgatót a Goldenhornon megtalálták. Hátgerince el van törve és aligha fog életbe maradni. Keller sorsáról még nem tudni bizonyosat.

— **Tolvaj éjjeli örök.** A napokban Uj-pesten tűz volt Ecker András képfestő festék-kereskedésében és a szomszédában levő Pressler Samu vendéglőjében. A karosultak a tűztől megmentett árúk őrizetére felfogadták Balogh János és Gaál Agoston napszámosokat. Ezek aztán alaposan megdézsmáltak az őrizetükre bízott hoimit. Majd összekapoltak egy csomó festékárut, több üveg pezsgőt, bort és a lakásukra akarták szállítani, az utcán őrtálló rendőr azonban letartóztatta őket. Bevitte az upesti kapitányságra, ahonnan az ügyészséghez szállították a tolvaj éjjeli öröket.

— **A kurtiosi szövetkezet Werthelm-székronya.** Kis-Jenőről táviratozzák: A kurtiosi hitelszövetkezet ellopott Werthelm-székronyót Kis-Jenő és Nadab között lévő árokban megtalálták. A 60.000 korona értékű váltók és könyvek sérteletnek voltak, csak éppen 12 kor. készpénz hiányzik.

TAUSKY J. FIAL, POZSONY

ALAPITOTT 1946-BAN.

Előrangú cég! fölülmulhatatlan versenyképesség a **menyasszonyi kelengyék**

ségét és tartósságát tekintve. Kívánatra arjgyezék.

szállítása terén, ugy az áratat valamint a felhasználó anyag kitűnő Kívánatra arjgyezék.

— Schiller ismeretlen verse. Eisenach-ból táviratozzák, hogy az ott megjelenő *Wartburg Correspondenz* közli Schillernek egy eddig ismeretlen versét talányát. A vers 23 sorból áll és valószínűleg 1803-ból való. A Wartburg restauráció egy régi emlékkönyvében fedezték fel. Schiller sajátkezűleg írta és aláírta. A vers így kezdődik: Zwei Silben und du nennst ein Wort. Két szótág és egy szót mondasz . . .

— Bosszu. *Érsekujvárról* írják: Goda Sándor asztalossegéd ma délután a marhavásáron ötször rálőtt Németh László rendőrré. Némethet haldokolva szállították a kórházba. A gyilkost a nép elfogta és megkötözve kísérték a főkaptányságra. Goda hosszabb követelte a tettét. Németh László rendőr ugyanis Godát, mikor részeg volt, közszendháborításért bekísérte. Zsebében levelet találtak, melyben azt írja, hogy bosszuját kielégítése után öngyilkossá lesz, de erre már sem ideje, sem bátorsága nem volt.

— Egy cikk miatt. Belgrádból táviratozzák: A Nisben megjelenő *Niski Gradnic* újság utolsó száma egy eszevesztést közölt, amelynek címe: *Egy belgrádi generális leányának látogatása*. Zujevics alezredes a cikket magára vonatkoztatta és felszólította Radovanovics szerkesztőt, hogy nevezze meg a cikk szerzőjét. A szerkesztő ezt megtagadta, mire az alezredes nyílt utcán megtámadta Radovanovicsot, ostarával többször arcába csapott és kardjával fején megsebesítette. Radovanovics pisztolyt rántott és többször rálőtt az alezredesre. Egy golyó az alezredes fejszéjébe fúródott. Nisben városzerte kínos feltűnést keltett az eset.

— Öngyilkosság. A központi zsidó temető mellett ma délután egy eddig ismeretlen 35 év körüli férfi szíven lötte magát és meghalt. Több *Hadinger* Zsigmond névre szóló névjegyet találtak a zsebében. Holtestét beszállították az orvostani intézetbe.

— Kirabolt vasuti vendéglős. *Eszékről* táviratozzák: *Schneller* vasuti vendéglőst az éjjel ismeretlen tettesek kirabolták. A rablás elkövetésével a vasuti állomás napzámosait gyanúsítják.

— A Beketow-cirkusz. Szencziócsik attrakcióval gyarapodott a Beketow-cirkusz maóra. Ma mutatkoztak be az Orthey-tesiverek a Looping the Loop körkorongon. A vakmerő mutatvány művészi kivitelét telkesen megtapsolta a közönség, amely különben egyformán gyönyörködött a gazdag programm többi érdekességében is.

— Rendőri hírek. A bécsi rendőrigazgatóság körözvényben értesítette a budapesti főkaptányságot, hogy Bozen és Grác között egy vonaton ismeretlen tettesek feltörték egy ládát, amelyből 20 ezer koronát érő briliáns női nyakláncot elloptak. A nyaklánc 77 darab azur-foglatu (ezüst) gyémántkőből áll. A nyaklánc csatjaiba 2 egyszerű briliáns kő van. Aki a nyakláncot megzerzi, 2400 korona jutalomban részesül. — Tegnap este tűz támadt *Deutsch* Maó fuvaros Gergely-utca 19. számú istállójában. A tüzoltárnál az ott alkalmazott kocsisok is segítettek és ez alkalommal *Rigler* Ferenc kocsis megsebesült. — A rendőrségnek átadtak egy vászonzacskót, amely tele volt nickelpénzzel. Az illető az utcán talált. Tulajdonosa átveheti a főkaptányságon.

FŐVÁROS

(*) A Kossuth mauzóleum. A Kossuth mauzóleum tervezői *Gerster* műépítész és *Strobl* szobrász ma bejelentették a középítési igazgatóságnak, hogy az alapozást befejezték s a külső falazatnak is jó része elkészült. A tervezők a külső részt a jövő tavaszra óhajtották elkészíteni, a középítési igazgató azonban ragaszkodik a szerződésnek ahhoz a kikötéséhez, hogy a mauzóleum külső része, a lépcsőzet, a szobordisznítás, a felső oszlopcsarnok a rajta nyugvó oroszlánal ez év novemberére elkészüljön, hogy halottak napján a közönség a mauzóleumot legalább kívülről befejezettnek lássa. Az építők elfogadták a kikötést s az esetre, ha az oszlopcsarnokot díszítő oroszlánt novemberig nem tudták broncba önteni, gipszmoldelt állítanak helyébe. A mauzóleum belsejét a jövő év végéig akarják befejezni.

(*) Az Erzsébet-téri szökőkút. A főváros az Erzsébet-téri szökőkút építésével tudvalevőleg

a napokban elhunyt *Szécsi* Antal szobrászt bízta meg egy első díjjal jutalmazott pályaterve alapján. A művész halála következtében a mérnöki hivatal most jelentést tett a tanácsnak, hogy gondoskodjék megfelelő módon a nagyjában kész tervezet kivételéről. A szökőkutat 100.000 koronáért rendelték meg s ebből eddig 10.000 koronát fizettek ki a művésznek. A tanács figyelemét felhívja egyúttal a mérnöki hivatal *Mátrai* Lajos szobrász ajánlatára, aki annak idején a pályázaton a második díjat kapta. *Mátrai* hajlandó a szökőkutat *Szécsi* terve nyomán az eredetileg kikötött tiszteletdíjért felállítani. A mérnöki hivatal az ajánlatot elfogadhatónak tartja.

(*) A Kossuth Lajos-utcai villamos. Amidőn a Kossuth Lajos-utcai villamos vonal kiépítésének terve felmerült, a székesfőváros közlekedésügyi bizottságában és a közgyűlésben többen azt hangoztatták, hogy ennek a jövődelmező vonalnak a létesítését csak az esetben engedélyezze a főváros, ha a villamos vasutársaságok a jelenlegi magas díjtételeket lecsökkentik. A közlekedési bizottság holnap fogja tárgyalni a Kossuth Lajos-utcai villamos ügyét, melyvel kapcsolatban *Kollár* Lajos közlekedésügyi bizottsági tag ma indítványt adott be a tanácsati ügyszályhoz, hogy a most forgalomban levő harmincal többféle jegy helyett csak háromféle jegy és díjtétel állapítsassék meg: 10 filléres díjtétel egy vonalszakaszra, mely egyúttal gyermekjegy is legyen, 20 filléres díjtétel a város belső területén az egész utvonala, átszállási joggal, akár a közúti, akár a városi vasutnak, akár pedig a földalatti vasutnak vonalára és 30 filléres díjtétel a zuglotti és hívóvölgyi vonalakra. A díjtételek kerek összegben, pénzegységünknek megfelelő értékben leendőnek megállapítva s a közönség és a kálauz a váltás és visszatérés kellemetlenségeitől szabadulna. Végül bérletjegyek kiadását minden alakban és a vonalszakaszok új beosztását kívánja biztosítani.

SZÍNHÁZ, ZENE

** Nemzeti Színház. A Nemzeti Színház hivatalos beszámolójában leírásai hiba folytán az volt, hogy *Pálffy* Lajos drámai költeménye, a *Rabszolgák* három előadást ért meg. A valóság az, hogy a nagyszabású mű az Operaházban kétszer s a Nemzeti Színházban háromszor, tehát ötször került színre, s — mint a Nemzeti Színház jelenti — a jövő szezonban is új bemutatással másorán marad.

** Novellá Amerikában. *Ermete Novelli*, a világhírű olasz színművész, aki vendég szerepléséből nálunk is ismeretes, mint az olasz lapok írják, a jövő hónapban indul Genuából délamerikai körutjára. Októberben tér vissza, azután januárban az északamerikai Egyesült-Államok nagyobb városaiba megy vendégszerpelni.

** Vizsgálati előadások. Az Országos Színész-egyesület színészkolégájának elsőéves növendékei vasárnap délután tartják meg *Balassa* Jenő vezetése mellett nyilvános évszázó vizsga előadásukat a Vigaszínház színpadán. A növendékek apróbb jeleneteket és énekszámokat adtak elő, ezenkívül színrögzíték a *Jancsi sár és Jancsi* nevű című Offenbach-operettet és *Farkas Imre* egyfelvonásos dramolettjét, a *Hóvirágot*. Végül a növendékek táncokat mutatnak be *Zsuzsánits* Emilia táncitanítóné vezetésével. A darabokat *Balassa* Jenő, az énekszámokat *Bárdossy Irén* és *Donáth* Lajos énektanárok tanították be. A *Budapesti Zeneiskola* tegnap tartotta első vizsgálati hangversenyét az Erzsébet-népkadémia dísztermében. *Majör* J. Gyula igazgató vezetése mellett a tanárok azon fáradoznak, hogy növendékekkel a zenét megkedveltessek s céltudatos művelésére oktassák. Ugy az elméleti vizsga, mint a zongora- és hegedűtanszak növendékeinek produkciója általános elismerést aratott.

** Főújságes férjek. A *Királyszínház*ban nagy buzgalommal készülnek a szezon utolsó ujdonságára: *Böthy* Lászlónak a *Főújságes férjek* című háromfelvonásos bohózatára. A darab fő női szerepét *Bákos* Szidi, a Nemzeti Színház művésznője játssza; kívül résztvesznek még az előadásban: *Németh* József, *Vágó* Béla, *Thury* Elemér, *Buday* Ottília, *Batizfalvy* Elza, *Szentgyörgyi* Györgyike, *Szomori* Miklós és *Cabányi* László. — Holnap kedden *A sevillai borbély* adják.

** Badal Szinkör. A Budai Nyári Szinkörben holnap, kedden, *Márkus* Emilának, a Nemzeti Színház művésznőjének egyetlen vendégjátékával *Eckegray* hatásos színműve, a *Folt*, amely tisztul körül színre. Csütörtökön *Faustot*

adják, *Kann* Malvinnal, az Operaház tagjával *Margit* szerepében. Szombaton kezdik meg vendégjátékait a *Hoffmann* meséiben *Szojyer* Ilonka, második fellépése vasárnap lesz a *Bob* ~~kom~~ *eg*-ben.

** A tanév vége. A Magyar Zeneiskola növendékei szombaton és vasárnapon nagyszabású hangversenyt rendeztek a Vigadóban, ma pedig az utolsó vizsgálati hangverseny is lezajlott, újabb elismerést hozva az intézet igazgatójának, *Schnöller* Alajosnak és derék tanítókának. A növendékek közül különösen *Koch*, *Netter*, *Klein*, *Benedek*, *Németh* és *Medve* tunktek ki, de a többiek kiváló tudása és intelligens zenei játéka is a Magyar Zeneiskola előkelő színvonaláról tanuskodik.

A VIII. kerületi zeneconservatórium (igazgató: *Takács* Jakab) f. hó 17. és 20-án tartotta a „Magyar Tanítók Otthona” dísztermében évszázó vizsgáti szépszámú közönség előtt. A növendékek precíz és tiszta játéka a tanerők helyes működését igazolja. A zongora-tanszakon: *Waldinger* Mariska és *Bordó* Vilma, *Markóczy* Irén és *Rózsa* Aranka; a hegedű-tanszakon pedig *Király* Andor és *Zeisberger* Károly, továbbá *Arany* testvérek, *Fehér* Antal és *Tröszburger* Andor tunktek ki különösen.

Nyitlér.

Venus természetes legerősebb szónsav és **Limion** tartalmú forrása a kórházaknak

Közúti-Polyáni székesfővárosi forrás

Hathatos szer. vesefőlyagok; vizelettel nehezegeknél; rheuma; csusz; cukor valamint katarrius és emésztési zavarok ellen.

Főraktár: EDESKUTY L. Budapest.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT

** A Műegyetemi Football Club lawn-tennis-osztálya 26-án délután 4 órakor saját pályán tennis-handicapversenyt rendez a club tagjai és minden műegyetemi hallgató számára. Nevezések *Müller* Béla titkár címére a Műegyetemre küldendők. Díjazás elsőnek ezüst, második és harmadiknak bronzérem.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Zárt ajtóik mögött. A budapesti büntetőtörvényszék zárt ajtóik mögött tárgyalta ma annak a szerencsétlen díjnoknak az ügyét, aki a tavasszal agyonlőtte *Minkovics* Péter budai fehérműtisztit. A vádlott, *Deutsch* Ferenc tetteinek okául azt adta elő, hogy „barátja” állandóan üldözte beteges vonalmával. Az aberráció ténybeli adataira vonatkozólag a bíróság az ügyész előterjesztésére zárt tárgyaláson hallgatta ki a vádlottat, aki különben a vádirat felolvasása után kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek.

A bizonyítási eljárás befejeztével a kérdések szövegezésére került a sor. A feltett kérdésekben a királyi ügyész már elejtette a gyilkosság bűntettének vádját s szándékos emberölés büntetével és természetelleni fajtalanság vétségével vádolta *Deutsch* Ferencet. Az elnök a délutáni folytatolagos tárgyalását már a nyilvánosság részvételével kezdte meg s kihirdette az esküdtekhez intézett, megszövegetett kérdéseket. Az esküdtek marasztaló verdikje alapján a bíróság *Deutsch* Ferencet felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértés büntetésben, valamint fajtalanság vétségében bűnösnek mondotta és két évi börtönrre ítélte. A vizsgálati fogságból három havi idő a büntetésbe beszámíttatik.

§§ A megvesztegetett bíró. *Soós* Kálmán doktornak, a megvesztegetés miatt három évi fegyházra ítélt törvényszéki bírónak bünpört ma kezdte tárgyalni a budapesti királyi ítélőtábla. A törvényszék tudvalevőleg *Soós* Kálmánt öt rendbeli megvesztegetés büntetése miatt három esztendő fegyházra, társát, *Schwartz* Ábrahámot pedig megvesztegetésért és zsarolás kísérletéért harmadfél esztendő fegyházra ítélte. A mai főlebbviteli főtárgyaláson *Horváth* Béla, tanácsvezetői joggal felruházott ítélőtáblai bíró elnökölt. A tanács tagjai: *Búcz* Lajos (előadó), *Kossutány* Géza, *Balonyi* Imre és *Istránffy* Lajos. A vádhatóságot dr. *Balogh* György főügyész

helyettes képviseli. Soós Kálmán dr. Vaisz Sándor, Schwarz Ábrahámot dr. Edvi Ilés Károly védi. A tárgyaláson mind a két vádlott megjelent. Soós Kálmán, ugylátszik, már kiheverte az első tárgyalás izalmait, mert arra teltebb és arczino is egészségesebb, mint akkor volt. Schwarz Ábrahám semmit sem vesztett a flegmájából. Miután az elnök megnyitotta a tárgyalást, bejelentette, hogy a bizonyítás kiegészítése végett négy új tanút cíáltalt be, akik közül azonban csak kettő jelent meg: Kasinczy János és Schwarz Ábrahám. Ezeket szerdán fogják kihallgatni. Ezután Bucz Lajos előadó bíró kezdte ismertetni a bűnpör irásai anyagát. Felolvasta az elsőbírósg ítéletét, részletesen vizsgálta a vizsgálat adatait s a főtárgyalás mozzanatait. A tárgyalást holnap folytatják.

§§ Chicagói rablógylkos a bécsi esküdtzék előtt. Rendkívül érdekes tárgyalás folyik a bécsi esküdtzék előtt. Danelovsky Ede, budapesti születésű, csehországi illetőségű vasúti és a múlt évben megölte és kirabolta nagynénjét Chicagóban, aztán az amerikai igazságszolgáltatás elől visszazökött Európába. Azonban Budapesten az oceanon tuli hatóság körözö-leveleire elfogták, majd osztrák illetőségére való tekintettel Bécsbe szállították, ahol most vonja felelősségre az ottani esküdtzék a chicagói bíróság vádemelése folytán. A ténybeli adatokat a chicagói hatóság szolgáltatta és a bécsi tárgyaláson csak két tanút hallgatnak ki; a vádlott anyját és egy jóbarátját, akik Danelovsky előéletéről tesznek tanúságot. A tárgyalás különös érdekessége, hogy ezuttal először jelent meg a bécsi védőügyvéd taláiban az esküdtzék előtt. Ítéletre még nem került sor.

§§ Fenyő Sándor büntügye. Fenyő Sándor büntügyének főtárgyalását egy időre elhalasztották. Dr. Pollák Ilés, Fenyő védője, vasárnap kérvényt adott be a büntetőtörvényszékhez, amelyben a védenének elmeállapotát kéri orvoszakértőkkel megvizsgáltatni. Dr. Langer Jenő bíró az összes ügyiratokat kiadta dr. Schaffer Károly és dr. Münnich Károly törvényezési orvoszakértőknek azzal az utasítással, hogy Fenyő Sándor elmeállapotát behatóan vizsgálják meg s vizsgálatuk eredményéről annak idején tüzetes, szakszerű jelentést tegyenek. E jelentés beérkezése után fog majd a főtárgyalási elnök határozatot küzteni az ügynek érdemben való létárgyalására.

§§ Todorovicot elítélték. Belgrádból jelentik: Az elsőfoku törvényszék a sikasztással vádolt Todorovic exminiszter 18 havi fogságra ítélte, az ítélet kihirdetésétől számítva és 39.822 dinár kártérítésre 1904. január 24-től számított 12% késedelmi kamatokkal. Az ítélet kihirdetése után Todorovic kijelentette:

— Azt hiszem, hogy az egész világ látni fogja, hogy törvényellenesen ítélték el. Sajnálom, hogy védekezésemben kiméltem Zsifkovicot, de azt hittem, hogy embernek fog mutatkozni. Sajnálom, hogy azt hittem, hogy a bíróság lelkiismeretesen fog eljárni.

Taditz bírósági elnök azt válaszolta: A bíróság — bíróság.

Legujabb.

Az orosz-japán háború.

Liaojang, június 20.

Ide jelentések érkeztek a délen folyt további nagyobb harcokról. Kincsu közelében hír szerint ütközet van folyamatban. Egy sebesülteket vivő vonat északi irányban áthaladt. További vonatok is jönnek.

Tokió, június 20.

Simonselből érkezett hírek szerint ott gygyüörgést hallanak. Ebből azt következtetik, hogy a vladivosztkoi hajóraj ismét a koreai szorosban van.

Pétórvár, június 20.

(Hivatalos.) Skridlov tengernagynak Miklós cárhoz ma intézett távirata ezt mondja: A cirkálóhajóraj visszatért Vladivosztkba a nélkül, hogy egy embert vesztett volna.

TÁVIRATOK

A karthauziak milliói.

Páris, június 20. A karthauziak ügyében kiküldött vizsgálóbizottság ma először Revoil volt a legiri kormányzó hallgatta ki, aki kijelentette, hogy az Edgar Combes ellen intézett sajtótámadásoktól teljesen távol áll. Ezután Lagravel hallgatták ki. Kifogásolja Combes miniszterelnök és Combes Edgar előbbi vallomásának különböző pontjait és azt állítja, hogy Combes Edgar egyáltalán nem volt felháborodva, midőn vele beszélgetve, a karthauziakról és Chabertől beszélt. Combes Edgar az ő kihallgatása alkalmával a vizsgálóbíró szobájába jött és őt rábirta, hogy vallomásában néhány szót változtasson. A miniszterelnök nem diktálta neki, hogy mit valljon a vizsgálóbíró előtt, hanem csak mint atya azt az óhaját fejezte ki, hogy fiát ama rágalmak ellen, melyeknek áldozata, védelmezze. Lagrave végül azt kívánta, hogy szembesítsék Combes Edgarral. A bizottság elhatározta, hogy először a vizsgálóbíró és azután együtt Combes Edgart és Lagravel hallgatja ki.

Bobrikov gyilkosa a cárhoz.

Stockholm, június 20. Az Aftenbladet közlése szerint Schumann Jenő levelét, amelyet az a cárhoz intézett. A levél, amelynek eredetijét Schumann magánál hordta a merénylet elkövetésekor, így hangzik:

Felség! Felséged finnországi prokurátorának és szenátusának segítségével, kik tekintet nélkül jogra és törvényre, vakon engedelmességek Bobrikov főkörmányzónak, sikerült ennek itt teljes zavart és jogtalan állapotot létrehozni. A főkörmányzó és Plehve miniszter hazug előadása által sikerült felségedet arra indítani, hogy oly rendeletet bocsásson ki, amelyek ellenkeznek felséged trónralépése alkalmával hozott törvényekkel és melyeknek csorbítatlan fenntartását ígerte. Az ország leghivebb hivatalnokait törvényes vizsgálat és ítélet nélkül elmozdítják. Helyükbe kineveznek tudatlan klikkembereket, züllött egyéneket, valamint oly egyéneket, akik az ország törvényei szerint nincsenek jogosítva állami hivatalokat viselni. A leghivebb polgárokat elfogják és száműzik, a személyes szabadság biztonságát már nem létezik, mert a miniszterek, akik a finn nagyhercegségre vonatkozó ügyeket felséged elé terjesztették, nem voltak finnek, nem ismerték az ország szokásait és törvényeit és mert Bobrikov tábornokkal jözösek az érdekeik, ezért felségednek nem jut tudomására sem az, hogy milyen válságos állapot. Mint-hogy nincs kilátás arra, hogy rövid idő alatt eljuttatás felségedhez a mi valódi állapotaink igaz ismertetése, és hogy Bobrikov főkörmányzó visszahívatik, nem marad egyéb hátra, mint hogy a végső önvédelemhez nyuljunk és megkíséröljük őt ártalmatlanná tenni. Az eszök erőszakos, de ez az egyetlen eszköz. Ez alkalommal feloldozom saját életemet saját kezemmel, hogy megkíséröljem felségedet még egyszer meggyőzni arról, hogy a finn nagyhercegségben, valamint Lengyelországban és a keleti-tengeri tartományokban, sőt az egész orosz birodalomban visszásságok uralkodnak. Ez elhatározáshoz érett megfontolás után egymagam jutottam. A halállal szemben isten előtt esküszöm felségednek, hogy itt nincs összeesküvés. Minthogy ismerem felséged jó szívét és nemes szándékait, csak azt az egyet kérem felségedtől, hogy szerezzon magának világgósságot a birodalom valódi állapotairól, hozzássámítva Lengyelországot, Finnországot és a keleti-tengeri tartományokat. A legmélyebb, legalázatosabb hódolattal maradok felségednek legesleg-alázatosabb és leghivebb szolgája, Schumann Jenő.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, június 20. (A Budapesti Napló telefontelentése.) Eladott buza tiszavideki 78—81

kg. 9.55—9.95 K.; bánsági 76—79 kg. 9.25—9.65 K.; györi 76—79 kg. 9.05—9.45. K. Rossz tót felvidéki 72—74 kg. 7.—7.15 K.; pest-megyei 72—74 kg. 6.75—7.10 K.; déli vasuti 71—72 kg. 6.60—6.75 K.; Tengeri 5.50—5.70 K. Zab 6.—6.70 K.

Bécs, június 20. (A Budapesti Napló tudósító-jától.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 6407.5. Magyar hitelrészvény 744.—. Bécsi bankkegyesület 279.50. Union-bank 509.75. Länderbank 516.75. Osztrák-magyar államvasut részvény 634.—. Déli vasut 80.—. Elbvölgyi vasut 424.—. Északnyugati vasut-részvény —.—. Dobányrészvény 331.—. Rima-murányi vasut 486.—. Alpesi bányarészvény 410.50. Májusi járadék 99.15. Magyar koronajáradék 97.15. Osztrák koronajáradék 127.75. Lombard 117.40. Török sorsjegyek —.—. Német birodalmi márka —.—. Napoleon d'or 19.—.

Hamburg, június 20. (Zárlat.) 420/0-os ezüst-járadék 99.60. 1860. sorsjegy —.—. Déli vasut 16.80. 40/0-os Osztrák aranyjáradék 100.60. Osztrák hitelrészvény 201.05. Osztrák-magyar államvasut 136.—. Olasz járadék 102.90. 40/0-os magyar arany-járadék 99.30. Az irányzat esendes.

New-York, június 20. (Terménytözsde.) (Zárlat.) Gyapot: New-Yorkban helyben 11.25 (11.70). Juliusra 10.50 (10.87). Szept.-re 10.68 (10.89). New-Orleansban helyben 12.— (12.1/8). — Petróleum: Stand white New-Yorkban 7.95 (7.95). Stand white Philadelphában 7.90 (7.90). Raffined in Cases 10.65 (10.65). Credit Balances at Oil City 1.57 (1.57). — Zsír: Western steam 7.20 (7.10). Rohe és Brothers 7.15 (7.05). — Tengeri irányzata állandó. — Juliusra 53.1/4 (53.3/8). — Szept.-re 53.1/4 (53.3/8). — Dec.-re —.— (—.—). — Buza irányzata állandó. — Piros öszli helyben 108.1/2 (107.1/4). — Juliusra 89.3/8 (88.7/8). Szeptemberre 84.1/4 (84.—). — Dec.-re 84.3/8 (84.—). — Májusra —.— (—.—). — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.— (1.—). — Kávé: fair Rio 7. sz 7.— (7.—). — Juniusra 5.90 (5.90). Szept.-ra 6.15 (6.15). — Liszt: Spring Wheat clears 3.85 (3.90). — Cukor: 3.3/8 —.— (—.—. 3.3/8). — Ón: 25.37—25.87 (25.87—26.20). — Réz: 12.62—12.75 (12.62—12.75). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelentik.)

Chicago, június 20. (Terménytözsde.) (Zárlat.) Buza irányzata állandó. Jul-ra 84.3/8 (84.—). Szept.-re 79.7/8 (79.1/2). — Tengeri irányzata állandó. — Juliusra 47.1/8 (48.1/8). — Zsír: Juliusra 7.— (6.80). Szept.-re 7.15 (6.97). — Szalonna short clear 7.12 (7.12). — Sertészsír: Juliusra 12.95 (12.57). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 20. —

Kinevezések. A m. kir. földmívelésügyi miniszter Thaisz Lajos segédt a budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló-állomáshoz adjunktussá, továbbá Flatt Károly, Szartorisz Béla, Gerhardt Guidó és Dr. Leifer András napjais kisegítő segédeket ideiglenes minőségű segédeké, — a vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszter Bakalovich Theodora okleveles tanítónő a nagybeeskereki állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, — a marosvásárhelyi kir. főügyész Balog Lázár marosvásárhelyi kir. törvényszéki címzetes fogházrámestert ugyan-azzen kir. törvényszéki fogházhoz őrmesterré nevezte ki.

Áthelyezés. A vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszter áthelyezte Szongott Jozefa nagyenyedi állami polgári iskolai segédtanítónőt jelenlegi minőségében a kolozsvári állami polgári leányiskolához.

Pályázatok. A tatal adóhivatalnál segélydíjas gyakornoki állásra 2 hét alatt, — a szerajevói főgimnáziumnál természetrajz, matematika, fizika tanszékre tanári állásra július hó 15-ig — az édesdi és belényesi adóhivatalnál egy-egy segélydíjas gyakornoki állásra 14 nap alatt, a tenkei adóhivatalnál adótitási állásra 14 nap alatt, — a munkási adóhivatalnál adótitási állásra 14 nap alatt, — a nagy-szebeni állami főgimnáziumnál iskolaszolgálati állásra augusztus hó 1-éig, az izr. siktetmák budapesti országos intézetében 4 alapítványi helyre július hó 21-ikéig adandók be a kérvények.

Napirend.

Naplár: Kedd június 21. Római-katholikus: Alajos. — Protestáns: Alban. — Görög-orosz: (Juni 8.) Teodor. — Zsidó: Thamsz 8. — Napkél: 3 óra 42 percek. — Nyugszik: 7 óra 44 percek. — Hold kél: 12 óra 01 percek délelben. — Nyugszik: 12 órakor éjjel. — A nap a rák jogyébe lép 9 óra 51 percek délelött. — Nyárkezdőt.

A földmívelésügyi miniszter fogad délután 5 órakor.

A képviselőház háznagya fogad 11—12 óráig.

Nemzeti Szalon nyitva 9-től este 8 óráig. Be-lépő-díj 50 fillér.

Könyves Kálmán-társaság művészeti szalon. (Nagy-mező-utca 37. szám.) Megtekinthető egész nap díj-talanul.

REGÉNY

A KIVÁLTSÁGOSAK

— Német regény. —

(32)

Senkisé dolgozik manapság a hadsereg kiképzésén, mindenki a maga existenciájáért küzd, mindenki ott leselkedik naponként ezerszer is mindenféle okból a nyugdíjaztatás és csakis ennek a lehető kitolása végett az alárendelték ellen mindenféle égbekiáltó igazságtalanságok történnek. Holttettek át vezet manapság az ut az előléptetéshez és ez akkor lesz megint másképpen, amikor nem élünk többé a szemlék korában, amikor majd nem magunkért, hanem az egész hadseregért dolgozunk. Csak akkor lesznek majd nyugodtabbak megint a lelkiélet és akkor nem veréssel, bántalmazással akarják majd azt elérni, amit jóssággal sokkal jobban és sokkal gyorsabban érhetnek el.

— Először is ez volna jó, másodszor a bántalmazások csak akkor szűnnek majd meg, ha a főlebbvalóknak bátorságuk lesz arra, hogy minden panaszt továbbadjanak s mindazt, amit saját szemükkel látnak, vagy maguk büntetnek meg vagy pedig felsőbb helyen büntetés végett róla jelentést tesznek. De ehhez bátorsága természetesen csak annak van, aki nagyon gazdag és akinek mindegy, hogy a fizetése helyett a kevesebb jüdját huzzza és azt mondja magában: „Az én karrieremnek nem árt, ha altisztjeimnek a disznóságait, amelyekben végre is egészen ártatlan vagyok meg tudják”. De aki amúgy is reszket a jövőjéért, az persze így szól magában: „Úgy se állok valami szilárdan s ha ehhez még azt is megtudják, hogy az altisztjeim verik a legénységet, akkor bizvást megrendelhetem a cünderemet”. Ki venné hát valami nagyon zokon egy szegény kapitánytól vagy őrnagytól, ha egyszer-egyszer nem ad tovább egy panaszt vagy ha egy altisztet, akit a verekedésnél tetten ért, csak figyelmeztet, a helyett, hogy rögtön megbüntetné?

Akkor György igazat adott a kapitányának, de most még sem értette meg, hogy főlebbvalói szívesebben vették volna, ha a hihetetlen durvaságokat nem hozta volna szóba.

— Már hallom — mondotta az őrnagy — hogyan szól majd hozzám ő felsége: „Először az a história Willberggel, most meg az a még nagyobb botrány az altisztekkel. Az ön ezredében ugyancsak csináltak az állapotok”. — Aztán ezt tette még hozzá a parancsnok: — Ha ez a história a rangomba kerül, akkor ön lesz az oka, csakis ön s éppen öntől nem vártam volna, hogy ezt a rántást megkavarja nekünk.

György világosan kiértette, hogy az ezredes, miután nemrégiben úgy közbelépett az érdekében, hálából elvárta volna, hogy több tekintettel legyen az ezred hírnevére, de azért György nem érezte magát bünösnek és egy benső hang azt mondta neki, hogy úgy cselekedett, amint tisztességes embernek cselekednie kellett.

És éppúgy, mint főlebbvalói, a bajtársai is megrótták Györgyöt, amiért a dologról rögtön szolgálati úton jelentést tett. Nem azért, mintha az altisztet védelmébe vették volna, ellenkezőleg, általános volt a felháborodás, amikor György elbeszélte, hogy össze-vissza voltak verve a katonák, de azért sokkal fontosabb volt nekik az ezred hírneve, mint a legénység java.

Először az az eset a tisztikarban, most pedig az altisztek botránya, a jövőben csak így beszélnek majd: A kanáriknál ugyan csak finomak az állapotok. A hadnagykok agyonlövők magukat, az altisztek pedig nyomorékká verik a legénységet.

És György újra észrevette, hogy mindenkinél duplán kellemetlen volt, hogy éppen ő fedezte fel ezeket az állapotokat, amelyek a században uralkodnak, ő, az egyetlen polgári származású.

Rettenetes napok következtek megint Györgyre, helyzete az ezredben megint

megrendült és szolgálatban szinte elviselhetetlen volt reá nézve az élet. A kapitánya semmibe sem vette, olyannyira, hogy gyakran alig tudta megőrizni a nyugalmát, s gyötörte, ahol csak szerét ejthette. És hűséges segítőtársat talált a főhadnagyban, Masemann báróban, aki egészen osztotta kapitányának a nézetét és most még inkább kötelességének tartotta, hogy Györgyöt nevelje és leckéztesse.

A vizsgálatot ezenközben megindították. Rögtön a vádolt első kihallgatása után az ügyet súlyos volta miatt a divízióhoz kellett áttenni, csaknem naponként voltak kihallgatások s a felszázad szakadatlanul utban volt a tárgyalóterem felé. Mert csakhamar kiderült a bántalmazások nagy mérete. Hiszen legénysége között, kivéve a néhány tizedest, alig volt valaki, akit véresre ne vert volna már s a tizedesek, Nissentől feltűzelve és meg nem engedett kedvezményektől elcsábítva, mint rangidősebbnek tőlük telhetőleg segítettek Nissennek, ők is verték és kintózták a legénységet, ahogy csak tudták. És úgy, mint Nissen altiszt, néhány más altiszt is dühöngött, ha nem is annyira, s mindannyiuknak csak egyetlen felvilágosításuk volt a legénység gyötülésére.

— A kapitány ur megtiltotta nekünk, hogy káromkodjunk, azzal fenyegetett meg bennünket, hogy a kapitulációknak vége lesz, ha a tilalmat megszegjük. Még csak gorombák sem lehettünk az embereinkkel szemben. Ha valakit lustaság vagy más valami ok miatt büntetésre jelentettünk, sohasem büntették meg, hanem csak figyelmeztették, hogy jövőre ne történjék meg újra az a dolog. A kapitány urnak az volt a törekvése, ezt mindnyájan tudtuk, hogy bebizonyítsa, hogy egy századot minden büntetés nélkül is lehet vezetni.

A század büntetés-könyvét az ezredhez és a divízióhoz nyújtják be s a magasabbrangu főlebbvalói nézete szerint az a század a legjobb, amelyben a legkevesebb büntetés esik meg. Mennyi bajt csináltak már azok a büntetés-könyvek, hányan botlottak már fel benne!

Bizonyos, hogy a magasabb főlebbvalóknak kell ellenőrzést gyakorolniok, de nem kellene olyannak lenni, mint amilyen most, mert a zöld asztalnál nagyon bajos eldönteni, vajjon a kapitány akkor meg akkor helyesen járt-e el, mikor valakit háromnapra áristonra ítél. És aztán az az imént említett alapelv: az a század a legjobb, amelyben a legkevesebb büntetés fordult elő! Nincs ennél hamisabb felfogás. És semmi sem vezethet hamisabb vélekedésre a legénység irányában, mint éppen ez a felfogás. A magasabbrangu főlebbvalóknak ez a nézete kényszeríti aztán a kapitányt arra, hogy szemétfülét bedugja, hogy se lásson, se halljon, csak hogy büntetésre ne kerüljön a sor.

És Warnow nem akart büntetni, ez a tanuk vallomásából világosan kitént, azt akarta, hogy neki legyen a legjobb százada, de nem valami tulzolt katonai becsvágyból, hanem tisztán csak előkelőségéből. A megbüntetett ember neki ellenszenves volt, nem tudta elszenvedni. A gárdistáknak kijutott olykor-olykor egy-egy megrovás, de áristomót nem kaptak, a században az elesukások egyre ritkábbak lettek. Az altisztek az ő kapitányuknak ezt az elméletben nagyon nemes, de a gyakorlatban nagyon hamis alapelvét nem igen támogatták. A kapitány rengeteg sokat kívánt altiszti testületétől, a legénység minden tekintetben a legjobb kellett hogy legyen, de hát csakis jóssággal nem mindig lehetett ezt elérni. Büntetést nem kaptak a katonák, szidni őket, káromkodni nem volt szabad, aki valakire görbe szemmel nézett csak, már megintették, hogy tisztességesen bánjon a legénységgel; mi maradt volna hát egyéb hátra, mint az, hogy az altisztek maguk igyekeztek segíteni magukon. Nem a szolgálat alatt, hanem az után töltötték ki dühüket a legénységen.

Ha valaki rosszul egzercirozott, akkor eleinte ezt azzal a kéréssel jelentették a kapitányának, hogy újra megexzercirozathas-

sák azt a fickót, de a kapitány nézete szerint tisztességes században a nélkül is el lehet lenni. Ez persze ingerelte az altiszteket, akik aztán így szóltak magukban:

— Hiszen a fickók egyszerűen kinevetnének bennünket, ha büntetés végett följelentjük őket és jelentésünkkel semmit sem érünk el.

Hát felsőbb engedelem nélkül ismételték meg velük a gyakorlatot, zárt ajtók mögött kintózták meg a legénységet, ahogy csak bírták. Az ütlegek, rugások csak úgy zuhogtak s aki csak egyetlen pillantással, egyetlen arcomdulattal elárlta, hogy nem akarja ezt a bánásmódot tűrni, azt addig bántották, amíg végképp le nem mondott arról a szándékáról, hogy panaszt tegyen. Gyakran megest az is, hogy a legénységet éjszaka is fölverték az álmából s csak úgy éjjeli pongyolában kellett gyakorlatot végeznie, s aki ilyenkor rosszul fogta a fegyvert, azt addig ütötték-verték a pokrócporolóval, amíg nem vérzett.

Szomorú állapotok voltak azok; az egész századot kihallgatták tanunak, a tiszteteket is. Mind a két hadnagy, úgy báró Masemann, mint György eskü alatt vallotta, hogy a bántalmazásokról sejtelmük sem volt, hogy soha panasz a fülükhöz nem jutott s hogy a szobák megsejmlélésekor soha semmi gyanusat nem láttak vagy hallottak.

Egészen másképp festett Warnow kapitány kihallgatása. Igazaknak kellett elismernie azokat a jelentéseket, amelyeket az őrmester tett, be kellett vallania, hogy különösen Nissen altisztre figyelmeztették s hogy ezeket a figyelmeztetéseket semmibe sem vették. Mentőgűl csakis azt hozhatta fel, hogy Nissen neki rendkívül rokonszenves volt és soha sem tette volna fel róla, hogy a legénységgel olyan durván bánék. Egyebet nem tudott a mentőségére mondani.

— Nem tudta ön, kapitány ur, hogy kötelessége lett volna megvizsgálni, vajjon az altiszt ellen emelt vádak nem felelnek-e meg a valóságnak? — kérdezte az auditor aki a vizsgálatot vezette.

Warnow kapitány büszkén egyenesedett ki:

— Azt hiszem, hogy minden tekintetben teljesítettem a kötelességemet, altisztjeimet mindig figyelmeztettem, hogy tisztességesen bánjanak az embereikkel.

Az auditor ezt a vallomást is jegyzőkönyvbe vette, aztán így szólt:

— Nissen altiszt a mentőségére azt mondja, hogy ön, kapitány ur, egyenesen felbízta őt arra, hogy a díb-dáb embereket — így mondotta — kordában tartsa. Ebből azt a jogot merítette magának, hogy a legénységgel ismétlődő gyakorlatot tartson, hogy csakis a szolgálati tulbuzgóság és a beléje helyezett bizalom miatt érzett felelősség vezette őt arra, hogy a katonákat verje. Szabad-e önt kérdezem, hogyan jutott az eszébe, hogy éppen egy ilyen fiatal altisztet ruházzon fel a legénységgel szemben ilyen hatalommal? Felfogásom szerint ön, kapitány ur, maga adott alkalmat és okot az altiszteknek arra, hogy a legénységgel rosszul bánjon.

— Ez éppen csak az ön felfogása hadbíró ur. En az altisztet választottam ki magamnak, akit erre a privát nevelésre ha szabad így kifejeznem magamat, minden tekintetben a legalkalmasabbnak találtam.

— Nem tűnt-e fel önnek, hogy éppen Nissen altiszt emberei bicegtek és masiroztak rosszul leggyakrabban? Sohasem tudakolta tőlük, hogy mi a bajuk, és sohasem vizsgálta meg, vajjon az a sok esés, amiről a katonák beszéltek, csakugyan igaz-e? Éppen manapság, amikor annyira bántalmaz fordul elő, kellett volna egyszer mégis tudakozódnia, hogyan eshetett meg az a sok sérülés, mégis csak föl kellett volna tűnnie önnek, hogy ezek a balesetek éppen Nissen embereivel történtek meg olyan gyakran.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG

A német kereskedelmi szerződés. A magyar-osztrák-német kereskedelmi szerződés tárgyalására a magyar és az osztrák kormány által Berlinbe kiküldött megbízottak visszaérkeztek Budapestre és Bécsbe. Mint lapunknak Bécsből jelentik, az eddigi tárgyalások eredményeiről még nem lehet határozott véleményt alkotni, mert a szerződés első olvasásának célja csak általános tájékoztatás volt. Így tehát van még egy csomó kérdés, melyekre nézve a megállapodást a második olvasásra kellett fenntartani. Ide tartozik az agrárvámok és az állategészségügyi egyezmény ügye is.

A Budapest-Krisztinavárosi Takaréék és Eltétbiztosítók tegnap tartotta VI. évi közgyűlést **Barna József** elnöklete mellett. **Mezei Mihály** vezértitkár terjesztette be az évi jelentést, mely szerint az elhelyezett kölcsönök összege 413.140 korona, a tiszta nyereség 19.670 korona, a feloszló évtársulat vagyona 57.549 korona, melynek tagjai osztalékul 6%-ot nyerne. A felmentvény megadása után újra egyhangulag beválasztották az igazgatóságba: **Barna József** elnök, **Grünwald Samu** vezérigazgató, **dr. Frid Vilmos** és **Petri Ottó**. A választások megejtése után a közgyűlés az igazgatóság ügybuzgó működéséért köszönetet szavazott.

Országos gyalpjuvásár. Miskolcra jelentik: Ma rendezték Miskolcon a 12-ik országos gyalpjuvásárt a hitelintézet közraktáraiban. A vásárra beérkezett mintegy 2500 bál, azonkívül a városra is van mintegy 800 bál. A vásárt **Lichtenstein József**, a Hitelintézet elnöke, nyitotta meg. Jelen volt a földművelésügyi minisztérium képviseletében **Dr. Rodiczky Jenő**. A gyalpju kvalitása az idén tökéletes, a mosás tiszta s alig van mosatlan gyalpju. A megszokott termelőkön kívül sokat küldtek a gömri termelők. A vásár meglehetősen élénken indult. A tavalyi árak könnyen voltak elérhetők, sőt ennél 3-4 forinttal is magasabban kelt az ár. Az eladásnál ismét a régi bécsi mázsa szolgált alapul. Az árak 80-85 frt között variáltak, kivételesen 86-87 frt-ig is kelt. A vevők nagy része budapesti kereskedő, de sokan vannak külföldiek is. A vásárnak ismét kidomborodó vonása volt, hogy a szoros értelemben vett agráriusok távol maradtak, kik az árúkat már előbb, olcsóbb árakon eladták. A mai vásáron eladásra került árú nagy része már a második kézből jött. A vásár folyik.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztári részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 1380 darab juh, — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendű ürü 50 f-től 53 f-ig kivételesen — 54 kg-ként, (vagy 40.— K.-tól 46 K.-ig páronként), középmínőségű ürü — 44 f-től — 48 f-ig, kivételesen — f. kg-ként vagy 36.— K.-tól 38 K.-ig páronként, kosokért — f-től — f-ig kivételesen — f-tg vagy 54.— K.-tól — K.-ig, középmínőségű gyalpas — f-től — f-ig kivételesen — f. kg-ként vagy — K.-tól — K.-ig páronként, kosok legjobb minőség — f-ig, páronként — korona, kivételesen — korona, rackajuhok — fillér, páronként — korona, szerbiai juhok páronként — korona, romániai juhok páronként — korona, anyajuhokért 37—46 f. kg-ként kiv. f., (22.50—35.— K.-ig páronként), kislejtezett juhokért — f. kg-ként (— K. páronként), kosokért 44 fillér kg-ként (— korona páronként. — Az irányzat változatlan volt.

Sertés-konsumvásári jelentés. (A székesfehérvári sertésvásár és közvágóhid intézősége.) Junius 20-án. Felhajtás összege 549 drb sertés, — darab süldő. Előző napi eladatan maradvány 193 darab sertés, 2 darab süldő, összesen 742 darab sertés, 2 darab süldő. Eladott 569 darab sertés, — darab süldő. Eladatlan maradvány 173 darab sertés, 2 darab süldő. A vásár irányzata lanya. Az árak változatlanok. — Következő árak jegyzettek: Zsirterítés: Öreg I. r. 350 kilogramm felül 90—91 K.-ig, II. rendű 280—350 kilogramm 88—91 fillérig, II. rendű selejtezett fillérig, kanló — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 94—96 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogramm 87—95 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 80—98 fillérig, süldő 96 — fillérig, malac — fillérig. Hussertés: nehéz 300 kilogramm felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogramm 92 — fillérig, süldő 88 — fillérig, malac 90 kilogramm 86—100 fillér. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élősúlyban értendők.

Bécsi vágómarhavásár. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A st.-márki központi vásárcsarnokban ma megtartott marhavásárra felhajtott 3558 darab magyar, 3-4 galiciai, 500 darab németországi szarvasmarha. Felhajtás: kilogrammonként élősúlyban magyar hizókök — K. I. rendű minőségű 74.—

76 K., kiv. — fillér, II. minőségű 68—73 fillér, kiv. III. minőségű 62—68 fillér, galiciai hizókök — fillér, I. minőségű 75—80, kivételesen — fillér, II. minőségű 70—77 fillér, III. minőségű 66—69 fillér; német hizókök — fillér, I. minőségű 80—84, kiv. 85—87 fillér, lelegeje — fillér, II. minőségű 76—79 fillér, III. minőségű 68—75 fillér. Silányabb minőségű hizókök 54—60 fillér, parasztkök — fillér, levágot ökök — fillér. Bika 69—80 K., kivételesen 82—84 K., tehén 62—72 K., kivételesen — K., bivaly 42—56 K. Az árak métermázsánként, élősúlyban értendők, fogyasztási adóval együtt.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, június 20.

Buzában ma volt kereslet bőven, de a kínálat csak mérsékelten alakult és a forgalom ennél fogva gyenge maradt; elkelt 15.000 mm., eleinte változatlan, több tartott, majd egyenlegként 5 fillérrel magasabb árakon. A többi cikke irányba, mérsékelt üzlet mellett, szintén kellemesebb.

Eladott:
Buza. Tiszavidéki: 1600 mm. 7 1/2 k. 9 K. 35 f., 300 mm. 80 k. 9 K. 35 f., 100 mm. 79-3 k. 9 K. 25 f., 100 mm. 79-5 k. 9 K. 35 f., 100 mm. 79 k. 9 K. 35 f., 100 mm. 80 k. 9 K. 35 f., 200 mm. 79 k. 9 K. 30 f., 200 mm. 79 k. 9 K. 30 f., felső 400 mm. 78 k. 9 K. 20 f., 300 mm. 78 k. 9 K. 20 f.

Fehérmegyei: 140 mm. 77 k. 9 K., 300 mm. 77 k. 8 K. 92 1/2 f., 500 mm. 76 k. 8 K. 80 f.

Pestmegyevidéki: 200 mm. 79 k. 9 K. 30 f., 200 mm. 79 k. 9 K. 27 1/2 f.

Bánsági: 3360 mm. 77 k. 9 K., 3000 mm. 77-5 k. 8 K. 97 1/2 f., 100 mm. 75.5 k. 8 K. 75 f.

Szerbiai: 3700 mm. 75.8 k. 7 K 50 f., keverékes.

Bajai: 530 mm. 76-2 k. 8 K. 85 f., 430 mm. 76-4 k. 8 K. 85 f.

Mind három hónapra.
Rozs: 1000 mm. 6 K. 50 f., 400 mm. 6 K. 47 1/2 f., 300 mm. 6 K. 45 f., 200 mm. 6 K. 45 f. paritásra.

Árpa: 200 mm. 6 K. 45 f. paritásra.
Zab: 100 mm. 6 K. 5 f., 100 mm. 6 K. 2 1/2 f., 300 mm. 6 K.

Tengeri: 200 mm. 5 K. 30 f., 100 mm. 5 K. 30 f., 100 mm. 5 K. 27 1/2 f., 100 mm. 5 K. 25 f.

Készpénzfutás mellett.
A készáru hivatalos jegyzése a budapesti árú- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben és kilogrammonként.

B u z a	Kilós	50 kilogramm ára		50 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig	K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	76	8.75	9.—	79	9.15 9.30
"	77	8.85	9.10	80	9.20 9.35
"	78	8.90	9.15	81	9.30 9.40
Fehérmegyei	76	8.65	8.90	79	9.05 9.20
"	77	8.80	9.—	80	9.15 9.25
"	78	8.85	9.05	81	—
Pestvidéki	76	8.65	8.90	79	9.05 9.20
"	77	8.80	9.—	80	9.15 9.25
"	78	8.85	9.05	81	9.25 9.35
Bánsági	76	8.55	8.75	79	8.85 9.—
"	77	8.65	8.85	80	8.95 9.—
"	78	8.75	8.95	81	9.05
Bácskai	76	8.75	9.—	79	—
"	77	8.90	9.05	80	—
"	78	8.95	9.20	81	—
Szerb	76	—	—	81	—

Egyéb gabonafélék	50 kilogramm ára	
	K.-tól	K.-ig
Buza	uj elsőrendű	6.40 6.55
"	középmínőségű	6.25 6.40
Árpa	takarmányára, I. r.	6.25 6.50
"	másodrendű	6.— 6.25
Köles	—	5.— 5.30
Zab	elsőrendű	5.80 6.05
"	középmínőségű	5.60 5.75
Tengeri	belvidűi uj	5.80
"	ó fehérr	— 5.40
"	uj román vagy bolgár	—
"	cinquantin	—
Ropos	kőposztai	10.— 10.50

A határidőüzlet folyamán a következő

kötések történtek:
Októberi buza 8.83—9.— 8.98
Októberi rozs 6.75—6.80—6.79
Juliusi tengeri 5.24—5.26—5.24
Augusztusi tengeri —
Májusi tengeri (1905) 5.56—5.57
Októberi zab 5.04—5.13—5.09—5.10
Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsden:
Októberi buza 8.97—8.98
Októberi rozs 6.79—6.80
Juliusi tengeri 5.23—5.24
Augusztusi tengeri —

Májusi tengeri (1905)	5.56—5.57
Októberi zab	6.10—6.11
Repece augusztusra	—

Délután fél 5 órákor zárul:
Októberi buza 9.03—9.04
Októberi rozs 6.80—6.81
Októberi zab 6.08—6.09
Juliusi tengeri 5.23—5.23
Augusztusi tengeri —
Májusi tengeri (1905) 5.58—5.59

A budapesti értéktözsde.

A mai tözsde is csak üzletlenül folyt le és a forgalomba került vezetőértékekben lényegtelen változások fordultak elő.

Valuta és ércáru változatlan.

Értéktözsde csendes. Osztrák Hitelrészvény 640.75—641.—. Magyar Hitelrészvény 743.50—744.—. Osztrák-magyar államvasut 633.—. Jelzálog bank 500.— korona.

Déli tözsde. Zárultak: Osztrák hitelrészvény 641.—640.25. Magyar Hitelrészvény 744.—743.50. Déli vasut 79.50. Magyar leszámtoló-bank 449.—. Közúti vaspálya-társaság 571.—. Magyar koronajáradék 97.17 1/2 korona.

A helyi értékek pinca csüdes. Magyar aszfal 147.—133.—. Fegyver- és gépgyár részvénytársaság 320.—315.— korona.

A prémiumüzletben díjbitizitásokért fizettek: Osztrák Hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— korona, 8 napra 9—10 korona, 1904. június hó végére 20—22 korona.

Utótözsde. Az utótözsde teljesen üzletlenül folyt le.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.			
Péna	Magyar államadósság.	Péna	Áru
Arany. med.	118.—	1870. Áll. ny.-k.	208.— 210.—
Jun.-ra	97.15	200 K.-s	—
Koronaj. ártim.	97.15	Magy. földte-herm.	98.50 99.50
Jun.-ra	97.15	Horv.-szl. jela.	—
Koronaj. 3 1/2%	89.—	földv. kötv.	98.— 99.—
Vaskapu-köl.	82.—	Tiszai nyer- köles. 200 K.	161.— 164.—

b) Osztrák Államadósság.			
Koronaj. máj.	—nov.	Papírj. feb.	aug.
99.—	99.50	99.50	100.—
—	—	Koronaj.	99.20 99.70

c) Egyéb nyilvános kölcsönök.			
Budapest főv. 1897. 4% közl.	96.—	Temes-Béga társulat 4%	98.— 99.—

Közlekedési vállalatok részvényei.				
Adria tengh.	472.—	474.—	Bpest-Ujpest-rákosp. vill.	170.— 180.—
Bpesti közúti vaspálya 9/10	—	—	Déli vasut.	—
Ugy. jun. med.	572.—	571.50	Ugy. jun. ált.	78.— 80.—
Bpesti közúti vp. div. jegy	850.—	860.—	Dunagőzhalás.	830.— 840.—
Bpesti vill. városi vp. 1903.	830.50	831.—	Kassa-odagy.	378.— 383.—
Bpesti vill. városi vasut	—	—	Osztr.-magyar	—
Ugy. div. jegy.	110.—	115.—	Államvasut.	—
—	—	—	Ugy. jun.-ra.	633.— 634.—

Sankok.				
Angol-osztrák bank	277.—	279.—	M. Jels. hitelb. Ugyanaz jun. med.	500.— 500.50
Első magyar iparbank	842.—	846.—	M. keresk. r.-t.	55.— 560.—
Piumei hitelb.	136.—	138.—	M. leszámb. bank	449.— 450.—
Hermes m. ált.	210.—	212.—	M. tég. közp. váltóüzl. r.-t.	240.—
Ugyanaz jun. med.	743.50	744.—	Osztr. hitelb.	—
M. agr. és járb.	450.—	460.—	Ugy. jun. ált.	640.50 641.—
—	—	—	Osztr.-magy. b. 1615.	1625.—
—	—	—	Pesti m. keresk. közleked. bank	2755.— 2765.—
—	—	—	Osztrályszi. r.-t.	1800.— 1810.—

Vasut- és gépgyár-részvények.				
Első m. gazd. gépgyár	150.—	166.—	Nicholson	205.— 215.—
"Danubius"	177.—	179.—	Rimamurányi	140.—
Ganz	3170.—	3220.—	Ugy. jun.-ra.	484.50 485.—
—	—	—	Schlick	350.— 360.—

Különléte vállalatok részvényei.				
Ált. vagg. közl.	600.—	620.—	"Hungária"-mül. trágya	215.— 225.—
Bpesti áll. vill.	310.—	315.—	Köbányai polg. serfőző	275.— 285.—
Bettőntőd. r.-t.	205.—	215.—	M. cukoripar	1540.— 1540.—
Gyapj. jun. gyár	550.—	550.—	M. villamosg.	385.— 384.—
Részvényserf.	2350.—	2400.—	Nemetk. vil-	—
Serfőztől. r.-t.	475.—	495.—	lamosg.	6.0.— 668.—
Spódiuj. gyár	210.—	210.—	Nemetk. vág-	—
Piumei rizsh.	2600.—	2700.—	gonk. 5/9	600.— 620.—
Gschwind-féle szeszgyár	900.—	960.—	Royal-szálló	—

Bányák és téglagyárak.				
Északm. közs.	225.—	228.—	M. áll. közs. b.	278.— 282.—
Felsőm. bány.	—	—	M. kormáti	130.—
és kohó	482.—	485.—	Balgótzán-é	534.— 537.—
"Istr." tég. gy.	100.—	105.—	Ujlaki tégl- és kőbány. gőzgy.	940.— 980.—
Magy. gőzgy.	198.—	140.—	mészgyő	320.— 325.—

Biztosító-társaságok.				
Bécsi biztosító	480.—	440.—	M. jég- és víz.	314.50 319.—
Járadékbit.	635.—	650.—	Nemz. baleset	240.— 250.—
Első magy. ált.	820.—	835.—	Pannónia víbst.	2250.— 2344.—
Ponciere	244.—	246.—	—	—

Takarékpénztárak.				
Belvárosi	223.—	224.—	Magy. Ált. tég.	565.— 575.—
Bpesti III. ker.	200.—	220.—	Oszr. közp.	1565.— 1540.—
Bpest-Érzsébv.	212.—	220.—	Pesti hazai	20900.— 21000.—
Bpesti tég. és orsz. zálogk.	416.—	422.—	Ugy. tül. jog.	15375.— 15475.—
Egyes. bpesti	2300.—	2310.—	Ugy. Interim	7725.— 7800.—

Malomok.				
Concordia	180.—	190.—	Henger	800.— 820.—
Első budapesti	1060.—	1080.—	Moln. és sütők	375.— 385.—
Érzsébet	480.—	485.—	Victoria	470.— 480.—
Lujza	220.—	230.—	—	—

Sorsjegyek.			
Basilika	19.50	Olasz vörös-k.	42.— 44.—
Ugy. o. felüb.	21.—	Ugy. o. felüb.	46.— 48.—
Bécsvárosi	510.	Osztr. vörös-k.	54.— 56.—
„Jó-szív”	10.—	Osztrák hitelb.	47.— 47.50—
Ugy. o. felüb.	10.—	Pályg	189.— 179.—
M. vörös-ker.	26.—		
Ugy. o. felüb.	29.—		
Féznemek.			
M. vagy oszt. arany vert	11.85	Német bir. b. Jegy (100M.)	117.32 ¹ / ₂ 117.02 ¹ / ₂
M. vagy oszt. arany kőr.	11.57	Francia bjegy	95.— 95.30
50 fr. arany	19.—	Olasz bjegy	95.02 ¹ / ₂ 95.3 ¹ / ₂
20 márk. arany	23.44	Román bjegy	94.30 95.05
		Szerb bjegy	92.25 98.25
		Szél	253.— 254.—

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzékek: Heremag lucerna magyar 42.— 49.— korona, vörös aprószemű 36.— 40.— korona, vörös erdőlyi — korona, vörös búsági — korona, középszemű 43.— 45.— korona, nagyszemű 46.— 50.— korona. Disznózsír: budapesti 61.50—62.— korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légen szárított vidéki — korona, városi 4 darabos 50.50—51.— korona, 3 darabos 54.— 54.50 korona, füstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség — korona, 120 darabos — korona, 100 darabos — korona, 85 darabos — korona, azonnali szállításra. Szerbiai, szokás szerinti minőség — korona, 100 darabos — korona, 85 darabos — korona. Szilvaiz: szlavóniai 13.— 14.— korona, szerbiai 11.— 12.— korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

A mai előtőzsdén a két petroleumrészvény nagyobb árfolyamvesztéseket szenvedett, egyekben pedig az üzleti tevékenység majdnem a semmivel volt egyenlő.

A déli tőzsde intenzív üzleti csendben indult.

Zárlat nagyon esendes.

Bécs, június 20. (Magyar értékek zárata.) 4% aranyjárdék 118.05. Magyar koronajárdék 97.15. Tiszai és szegedi kölesön-sorsjegy 160.— 4% magyar földterhermentesítési kötvény 97.60. Magyar hitelbank-részvény 743.50. Magyar nyeremény-kölcsönorsorsjegy 206.50. Magyar leszámítói- és pénzváltóbank-részvény —. Kassa-oderbergi vasúti részvény —. Rimamurányi vasműrészvény 485.— Magyar kereskedelmi bank —. Magyar cukoripar 1540.—. Magyar vasúti kölesön özúsbent —. Magyar keleti vasúti állami kötvény —. Magyar jelzálogbank —. Adria hajózási r. t. —. Az irányzat szilárd.

Bécs, június 20. (Osztrák értékek zárata.) 4-2% papírjárdék 99.15. 4-2% ezüstjárdék 98.95—99.70. 4% osztrák aranyjárdék 118.20. Osztrák koronajárdék 99.30. 1860. sorsjegy 152.—. 1864. sorsjegy 257.—. Osztrák hitelsorsjegy 463.—. Osztrák hitelrészvény 640.—. Angol-osztrák bank —. Unionbank 516.50. Bécsi bankgyűléslet 509.25. Osztrák Länderbank 425.—. Osztrák-magyar bank 1620.—. Osztrák-magyar államvasút 633.75. Déli vasút 79.50. Elbavölgyi vasút 422.50. Dunagőzhajózási társaság 836.—. Alpesi részvény 409.50. Dohányrészvény 331.—. 20 frankos arany 19.02. Cs. kir. arany (vert) 11.33. Londoni váltóár 239.40. Német bankváltók 117.42. Lipót-kohó 328.—. Bécsi Tramway Litt B. —. Bécsi Tramway Litt A. —. Osztrák Lloyd 687.—. Török sorsjegyek 137.25.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 20. (Zárlat.) 4-2% papírjárdék —. 4-2% ezüstjárdék —. 4% osztrák aranyjárdék 101.10. 4% magyar aranyjárdék 99.75. Elbavölgyi vasút —. Osztrák hitelrészvény 201.10. Magyar koronajárdék —. Déli vasút 17.11. Osztrák-magyar államvasút 136.10. Károly Lajos vasút —. Kassa-oderbergi vasút —. Orosz bankjegyek 216.—. Bécsi váltóár 85.15. 4% új orosz kölesön —. Magyar vasúti beruházási kölcsön —. Török dohányrészvény —. Alpesi bányarészvény —. Olasz járdék —. Disconto Commandit 186.90. Magyar hitelbank —. Általános villamosági Edison 212.50. Dynamit Trust 161.50. Geisenkirchener 218.—. Harpeni 200.80. Laurakohó 243.40. Az irányzat szilárd.

Páris, június 20. (Zárlat.) Osztrák-magyar állami vasút —. Új török-konzol 86.—. Egyiptomi járdék 106.25. Osztrák Länderbank —. Párisi bankrészvény 1147.—. 3% os francia járdék 97.72. 4% os spanyol járdék 87.60. 3% os új törleszhető járdék —. Crédit foncier de France 689.—. Alpesi bányarészvény —. 4% 1890. román kölesön 90.45. Görög kölesön —. Váltó Olaszországra 1/16. Váltó Amsterdamra 206.25. Váltó Brüsszellez 1/16. De Beers 489.—. Chartered 58.50. 5% os boigár kötelezvény 425.—. Magyar aranyjárdék 101.70. Déli vasút 85.—. Váltó Londonra 254.35. Osztrák aranyjárdék 101.—. Török sorsjegy 123.50. Meridionál vasút 725.—. 4% os olasz járdék

104.15. Ottoman-bank 588.—. 3% os francia-járdék 97.72. Osztrák földhitelintézet 1280. Déli vasúti elsőbbségi kötvény 318.—. 4% os 1896. román kölesön 86.—. Dohányrészvény 365.—. Váltó Bécsre 104.18. Váltó német piacokra 122.27. Rio 1326.—. East Rand 195.60. Randfontein —. Magyar jelzálogbank 523.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, június 20. (Zárlat.) 4-2% os papírjárdék —. 4% os osztrák aranyjárdék 101.—. 4% os magyar aranyjárdék 99.70. Osztrák hitelrészvény 201.20. Osztrák-magyar államvasút 136.—. Északnyugati vasút —. Bustiehrad vasút —. Londoni váltóár 203.95. Bécsi bankgyűléslet 129.30. Villamos részvény —. 3% os magyar aranykölcsön 82.60. 4-2% os ezüstjárdék 100.—. Osztrák koronajárdék 99.70. Magyar koronajárdék 97.40. Osztrák-magyar bank 116.50. Déli vasút részvény 17.25. Elbavölgyi vasút —. Bécsi váltóár 85.15. Périsi váltóár 80.90. Unionbank részvény —. Alpesi bányarészvény 207.—. Az irányzat szilárd.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Június 20. A sertésüzlet irányzata: lanyha.

A) **Hízott sertések ára:** I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (párnkint 400 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Öreg közép (párnkint 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Fiatal nehéz (párnkint 320 kilogramm felüli súlyban) 113—114 fillérig. Fiatal közép (párnkint 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 114—115 fillérig. Fiatal könnyű (párnkint 260 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. II. Magyar szedett: Nehéz (párnkint 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (párnkint 240—260 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (párnkint 140 k.-grammig terjedő súlyban) — fillérig. III. Romániai: Nehéz párnkint 320 kilogramm felüli súlyban — fillérig. Közép (párnkint 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (párnkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (párnkint 240 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Könnyű (párnkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (párnkint 260 kilogramm felüli súlyban) 103—109 fillérig. Közép (párnkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (párnkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 112—113 fillérig.

Sertéslelészám: 1904. június 18. napján volt készlet 38.280 darab. — 1904. június 19. napján felhajtott 1237 darab. 1904. június 19. napján elszállított 1025 darab. 1904. június 20. napján maradt készletben 38.501 darab.

Vizállás.

Jun. 20.		Jun. 18.		Jun. 20.		Jun. 18.			
Inn	Schörling	2.50	2.25	Tizza	St. György	0.20	0.06		
Guna	Fassau	3.75	3.2		Tekelenza	0.15	0.31		
	Lins	1.97	0.51		V. Namény	0.40	0.47		
	Bécs	0.85	0.48		Toka	0.54	0.25		
	Pozsony	2.31	2.50		Tizza-Füred	0.42	0.40		
	Komárom	3.11	3.42		Szolnok	0.50	0.46		
	Budapest	3.78	3.14		Csongrád	0.74	0.78		
	Paks	2.50	2.82		Szeged	0.80	0.38		
	Mohács	3.18	3.08		T. Borsó	1.40	1.35		
	Győr	4.06	4.08		Tisza	1.40	0.34		
	Ujvárad	4.16	4.21		Óndóva	0.26	0.98		
	Páncsova	3.04	3.92		Topolya	1.—	0.20		
	Orsova	3.32	3.16		Sopron	Zemlepa	0.05	0.14	
	Magyarfalva	0.53	0.00		Sajó	Szulica	1.48	1.56	
Morva	Zselina	0.22	0.10		Hernád	H. Németh	0.75	0.26	
Vag	Trencsén	0.—	0.28		Bereghy	Margita	0.6	0.18	
	Szered	0.—	0.34			B. Ujfalu	0.24	0.10	
Rába	Sz. Gotthárd	0.10	0.10		Kőrös	Ceucs	0.87	0.48	
	Sárvár	0.41	0.19			N. Várad	0.06	0.20	
	Győr	3.57	2.81			Bélnyes	0.40	0.44	
Dráva	Pettau	2.81	2.22			Tenke	0.10	0.02	
	Zákány	1.02	1.12			Gurabod	0.10	0.28	
	Barca	1.96	2.20			Sorosjenő	0.04	0.04	
	Eszék	3.51	3.82			Békes	0.23	0.54	
Mozs	M.-Szerdah.	1.40	1.20			Gyoma	0.74	1.18	
Száva	Zágráb	0.90	0.32			Gy. Fényvár	0.12	0.16	
	Szécsen	1.05	1.05			Branyicska	0.80	0.50	
	Mitrovica	8.21	8.63			Arad	0.—	0.20	
Szamos	Deés	0.13	0.03			Arad	1.12	1.02	
	Szatmár	0.52	0.66			Makó	0.06	0.02	
Kraszna	N.-Majtény	0.38	0.45			Temes	K. Kestély	0.23	0.46
Latorca	Munkács	0.15	0.14			Boga	Kiszót	0.66	0.80
Latorca	Homonna	0.15	0.08				Temesvár	0.—	0.—
Ug	Ungvár	0.04	0.03				Bocskorok	0.09	0.18

FÉRFI és NŐI nemi betegségek,

ferőgyengőség (impotencia) alapos gyógykezelésre legjobban ajánljuk

Dr. KAJDACSY

v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos. Rendel: 9-4-ig, este 7-8-ig. Budapest, IV., Kigyó-u. 5. (Klotild-pal. I. em.)

Dr. FÜREDI

v. kórházi főorvos, korona-, megyei- és kerületi pénztári főorvos, a Medjéi rend lovagja stb.

Titkos betegségek

Impotencia, nemi és női bajok leggyorsabb leírású specialistája. Rendel: 9-4, este 7-8; Bpest, IV., Váci-utca 13. Vegyi- és gőresől vizsálat ellát, levél után is biztos gyógyszer. Méréskelt díj.

KATAPHORESE

Uj gyógmód!

Főműhatatlan gyógyhatás

IDEG-, NEMI-,

bőr-, vérbetegségek, bajmórós (síplis) betegségek, önfertőzés utóhatái és férfi gyengeségi állapotok impotencia gyökéres gyógyításra. Tapasztalt radikális és gyors eredmények folytán honorárium teljes gyógyszer után fizethető Elsorendű intézet mintaszervi gyógyszerrel.

Budapest, Teréz-körút 44., I. emelet.

Dr. Mitzger Tivadar

személyes vezetés alatt állva egész nap. Levelekre díjtalanul válasz.

Gyógyítható a sérv?

Mindenesetre, ha jó sérvkötőt viselünk. Éppen ezért jól válogassuk meg a forrást, a honnan a sérvkötőt beszerezünk. A „Pollitzer” által feltalált s legújabbban megjavított **amerikai rendszerű gummi sérvkötő**

— amely kizárólagos szabadalmat nyert — a leghíresebb orvosi tekintélyek véleménye szerint a legjobb, mert dacára annak, hogy a sérvet kímoldhatóan visszahatja, kellemetlen nyomást nem gyakorol, úgy éjjel, mint nappal hordható. Sok esetben teljes gyógyulást vont magán, mit számtalan köszönő irattal bizonyíthatunk.

Ára: egyoldalunak 7 és 10 fr. kétoldalunak 10 és 16 fr.

Rendelésnél — amely utánvételt s titoktartással eszközölték — megadandó az övméret, s hogy a sérv mely oldalon van.

Pollitzer Mór és Fia

cs. és kir. kiz. szabadalmazott orvosi kötszerszerek

Budapest, V/9. Deák Ferencz-utca 10.

Legrégibb cég. Alakult 1858-ban. Árjegyzék ingyen.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalati alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bujakoros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban emellett kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendes foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű **titkos betegséget** (hugycsőfolyást, sebeket, syphilit és önfertőzéstől támadt idegbajokat).

Meglepő az eredmény **FÉRFUI GYENGESEGNEL (IMPOTENCIA)** még öregebb egyéneknél is.

Biztos siker folytán honorárium utólag is fizethető.

— Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyszerék. Rendelés délelőtt 9-3-ig, este 6-8-ig.

Budapesten, Erzsébet-körút 12. szám.

Félemelet: bejárat a lépcsőnél. — Külső váróterem.

„AZ ANKER”

élet- és járadék-biztosító társaság

Igazgatóság: Magyarországi vezérképviselet: BECS, I., Hoher Markt 11. (Ankerhof.) BUDAPEST, VI., Deák-tér 6. (Anker-udvar.)

Vagyon 1903. végén 160 millió kor. Biztosítási állomány 1903. végén 521 Kifizetések 261

A társaság eszközei: Mindennemű tőkebiztosításokat halálesetre, kiházasítási és agkori elhatási biztosításokat, továbbá gyermekbiztosításokat nevelési járadékkal és a nélkül, melyeknél a díjfizetés a szerződő korábbi elhalálozással megszűnik, életjárdék-biztosításokat, meghatarozott és oleső díjak mellett.

A társaság vagyonából **Magyarországon** 1903. év végén 26 1/4 millió korona van elhelyezve. Mindennemű felvilágosítást készségesen és díjmentesen nyújtanak az „Anker” képviselői, kik prospektusokkal és díjtáblázatokkal költségmentesen szolgálnak.

Minden szöveges hirdetésnek naponta kell megjelennie a hirdetés díjával együtt. A hirdetés díja a hirdetés terjedelmétől függően változik.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadónknál: VII., Kepestul 25. sz. Kiadónk hivatali telefon-sz.: 54-39.

Levelbeli tudakozásért ingyen adunk felvilágosítást, csak a válaszra szükséges bérletet kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadónknál mindig közölni kell.

Levelvezés.

"Gentry"
T. J. 374/30. Levélvezés
Műhely. 1601

Megismerkednék
Irá. iparosai, házasok, cégek, el. levelekkel. Jóllel. jogelg. Múzeum-kör. 1601.

Őszi rózsák 23.
Imádtok anyagolni! Edes hangu rózsák mindig jobban megerősítik a fiatal gyökérrendszert.

Melékfoglalkozásai
örökös jövedelmi forrás tárgy-ajánlatunk. Követelési Iroda Anna. 20447

Tanuló
fűtésnél azonnal felvételt nyújtunk. Játékszám. Váci-út 76. 20445

Tanonec
felvételt azonnal megadunk egész állással Szonyi-útra 19. 1607

Tanonec
felvételt építési-műveltség és vilámsági felszereléssel. K. Kis, Csengery-út 1. 1615

Női szabónők
16 fűtésnél azonnal felvételt. Széchenyi-út 39. III. 30. 1621

Minden leány
és gyermekéjé helyet kaphat uralkodni. A mindenszállás béré: 18-20 korona és vacsoráért, a gyermekéjéért 12-14 korona és vacsoráért. 36 magányos leányok jelennek meg Budán, Szeged-út 1. földszint 8.

Urmemberek
jó beszedőképességgel, kik magánfűtésre és fűtészerzésre értenek, fényes kerestet mellett állando utazól által nyelhetnek először. Révnyenyi-társaság. Ajánlatok, kérelmek, parafényes bejelentések azonnal megkapják. Bővebbet Gold Mihálynál, Wessely-út 47. 9070

Szivarka-hűvel
menekülnek, gyókoráltak, azonnal felvételt. Dob-útra 10. az utca végén. 20456

Gyermekleány
azonnal felvételt. P. Litzmann Irán, gyermekruhák-áruháza, Király-út 18. 20456

Melyik
magános urú fogadna magához házasságkötés végett fiatal szomszárjárnót. El. 204. bejárás, angolul, franciául, németül is, minden fűtés nélküli, mint társasodónét. 1624

Szív-utcai
Vilámit kérem, engedje meg, hogy bemutakozzam. Aranyos baba főpota. 1622

Szűcsre
Vagy Király-utca utolsó házban. Beszél. Frany-útra 77. H. 9. 1625

Kis cigány.
Szeretnék képezni, tárgyszeren kér forrás szerető 8 éves. 1618

Fiatal ember
Szegora kérését, óhajt megismerkedni fiatal varrónéval, "Zongora kérés" a földszint. 1609

Gizella 7.
Huszadika. Drága betegnek állapota hála Istennek állandóan javul, a seb nagyon gyógyul, a seb szerencsésen elmaradt mindaddig, amíg szintén kedvező. Üzenetét édesem kedvesétől és örömeim velem, noha rövid volt, mégis sokat értem ki belőle. Boldog vagyok, hogy egészségesek, mi a hála égnek. Iratok mindaddig helyről már nem megkapom. Kövénységem köszönöm. Ötli esküjök sokszor, nagyon hit 8. 4390

"Rómeo" Ungvár.
Levelet küldtem kívánt helyre, kérem átvenni. Noémi. 20464

Rómeótól.
Nagyon eszakiakom azon, hogy egy bet megokolt halálomatosságnyira megaprendezés és oly elegendően írsz. Ezt érdemelem meg oly hosszú ismeretség után? Talán ezt is ismeretlenkedve neved? Eljegyzésben még van 1400 gratuláció. M. H. 20466

Betöltendő állások.

Egy kénytelen
szűcsre, azonnal felvételt. Ferenc József-rakpart 14. 1/2 em. 1592

Szakácsnék,
szobalányok, mindenek keresetért. Galgóczi Józsefné, József-kört 72. 1624

Tanonec
felvételt. Fischer szabóműhelyben, jó ellátással. Német-útra 40. 1626

Gyakorolt
Értekezési borzókónál keresetért. Spitzer Gyuláné, Wessely-út 34. 1602

Ügynökök
bifos megjelölés tehetnek szert kik fűtésreket látogattak. VIII., Máriaváros 6. Fűtésüzlet. 1607

Ügyes
szobalány keresetű. Gyár-útra 17. II. em. 4. 1600

Hűszaki
állások beállítás. Fűtésüzlet elvasható az Országos Pályázat Közlönyben. Székely 40. Kapható csak a kiadónknál: Budapest, József-kört 9. 16218

Úri és női-
divatüzletben ügyes eladó, jó modorral bíró fiatal segéd felvételt. Pollak Árpád, Székesfővár. 20463

Melékfoglalkozásai
örökös jövedelmi forrás tárgy-ajánlatunk. Követelési Iroda Anna. 20447

Tanuló
fűtésnél azonnal felvételt nyújtunk. Játékszám. Váci-út 76. 20445

Tanonec
felvételt azonnal megadunk egész állással Szonyi-útra 19. 1607

Tanonec
felvételt építési-műveltség és vilámsági felszereléssel. K. Kis, Csengery-út 1. 1615

Női szabónők
16 fűtésnél azonnal felvételt. Széchenyi-út 39. III. 30. 1621

Minden leány
és gyermekéjé helyet kaphat uralkodni. A mindenszállás béré: 18-20 korona és vacsoráért, a gyermekéjéért 12-14 korona és vacsoráért. 36 magányos leányok jelennek meg Budán, Szeged-út 1. földszint 8.

Urmemberek
jó beszedőképességgel, kik magánfűtésre és fűtészerzésre értenek, fényes kerestet mellett állando utazól által nyelhetnek először. Révnyenyi-társaság. Ajánlatok, kérelmek, parafényes bejelentések azonnal megkapják. Bővebbet Gold Mihálynál, Wessely-út 47. 9070

Szivarka-hűvel
menekülnek, gyókoráltak, azonnal felvételt. Dob-útra 10. az utca végén. 20456

Gyermekleány
azonnal felvételt. P. Litzmann Irán, gyermekruhák-áruháza, Király-út 18. 20456

Melyik
magános urú fogadna magához házasságkötés végett fiatal szomszárjárnót. El. 204. bejárás, angolul, franciául, németül is, minden fűtés nélküli, mint társasodónét. 1624

Szív-utcai
Vilámit kérem, engedje meg, hogy bemutakozzam. Aranyos baba főpota. 1622

Szűcsre
Vagy Király-utca utolsó házban. Beszél. Frany-útra 77. H. 9. 1625

Kis cigány.
Szeretnék képezni, tárgyszeren kér forrás szerető 8 éves. 1618

Fiatal ember
Szegora kérését, óhajt megismerkedni fiatal varrónéval, "Zongora kérés" a földszint. 1609

Gizella 7.
Huszadika. Drága betegnek állapota hála Istennek állandóan javul, a seb nagyon gyógyul, a seb szerencsésen elmaradt mindaddig, amíg szintén kedvező. Üzenetét édesem kedvesétől és örömeim velem, noha rövid volt, mégis sokat értem ki belőle. Boldog vagyok, hogy egészségesek, mi a hála égnek. Iratok mindaddig helyről már nem megkapom. Kövénységem köszönöm. Ötli esküjök sokszor, nagyon hit 8. 4390

"Rómeo" Ungvár.
Levelet küldtem kívánt helyre, kérem átvenni. Noémi. 20464

Rómeótól.
Nagyon eszakiakom azon, hogy egy bet megokolt halálomatosságnyira megaprendezés és oly elegendően írsz. Ezt érdemelem meg oly hosszú ismeretség után? Talán ezt is ismeretlenkedve neved? Eljegyzésben még van 1400 gratuláció. M. H. 20466

Betöltendő állások.

Egy kénytelen
szűcsre, azonnal felvételt. Ferenc József-rakpart 14. 1/2 em. 1592

Szakácsnék,
szobalányok, mindenek keresetért. Galgóczi Józsefné, József-kört 72. 1624

Tanonec
felvételt. Fischer szabóműhelyben, jó ellátással. Német-útra 40. 1626

Gyakorolt
Értekezési borzókónál keresetért. Spitzer Gyuláné, Wessely-út 34. 1602

Ügynökök
bifos megjelölés tehetnek szert kik fűtésreket látogattak. VIII., Máriaváros 6. Fűtésüzlet. 1607

Szűcsüzlet
70-80 lakással, napiforgalom 2-30 forint, erős fűtésű, szűcsüzlet, minden berendezéssel, potom áron eladó. Liszt, hűvelőüzlet a legjobb vásároknokban, napfényű 45 forint, kintőn fűtésű eladó. Bővebbet Gold Mihály Utca, József-kört 9. 16218

Kávémérés
billárdnál, mely fűtésű a házból, napfényű 24 forint, fűtésre berendezéssel, potom áron eladó. Megtudható Gold Mihálynál, Wessely-út 47. 9073

Külföld
kifizés, munkás vidéken, olcsó házból, 60 énekeskönyvvel, 20 forint eladó. Bővebbet Szilassy, József-kört 18. 9066

Vendéglő
600 forint házból, lakással együtt, napi 2 hórsó sál, hávi 20 hektó borforgással, nagyon csinos berendezéssel, 600 forint eladó, sörös 200 forintot eladja. Bővebbet Radónál, Székesfővár-útra 11. sz. 9080

Fodrászüzlet
200 korona havi bevétel, évi bére lakással 145 forint, potom 250 forint eladó. György Állal, Aggtelek-útra 19. 9082

Körösma
80 korona napi bevétellel, csinos berendezéssel, vezetés köpelen-ség miatt, vendéglő értékesítés eladó. Körösma 6. forrású tisztán fejlődés naponta, berendezéssel, joggal együtt háziról kibérthető, 100 forint árthető. Megtudható György Lászlónál, Aggtelek-útra 19. 9083

Fűszerkereskedés
cseszege, italmezei egybevitel a főváros legforgalmasabb körútján. Elismert külföldi üzlet, hátról 100 forint, parafényes berendezéssel olcsón megkapható. Bővebbet Gold Mihálynál, Wessely-út 47. 9070

Térszéküzlet
a főváros legforgalmasabb helyén kasszárnyakkal, zsembe, erős katonakészlet eladásával, főnyereséssel olcsón átadó. Megtudható Goldnál, Wessely-út 47. 9071

Fűszerüzlet,
200 forint lakás lakással együtt, hűvelőüzlet, napi 200 forint, évenként 600 forint eladó. Bővebbet Radónál, Székesfővár-útra 11. sz. 9077

Kávészarok
és kifizés. vásároknok mellett, 480 forint lakással együtt, remek leltárral, 600 forint eladó, teljes 200 forintot eladja. Tejcseres 200 forint lakással, igen csinos berendezéssel, 400 forint eladó, teljes 200 forintot eladja. Bővebbet Radónál, Székesfővár-útra 11. sz. 9078

Körösma,
3 hórsó sál, 80 liter kintő kímér naponta, növekedés miatt 200 forint sűrűn eladó. Tejcseres, 14 koronát tisztán fejlődés naponta, 320 forint házból lakással együtt 150 forint eladó. Bővebbet Gold Mihálynál, Wessely-út 47. 9070

Körösma,
3 hórsó sál, 80 liter kintő kímér naponta, növekedés miatt 200 forint sűrűn eladó. Tejcseres, 14 koronát tisztán fejlődés naponta, 320 forint házból lakással együtt 150 forint eladó. Bővebbet Gold Mihálynál, Wessely-út 47. 9070

Körösma,
3 hórsó sál, 80 liter kintő kímér naponta, növekedés miatt 200 forint sűrűn eladó. Tejcseres, 14 koronát tisztán fejlődés naponta, 320 forint házból lakással együtt 150 forint eladó. Bővebbet Gold Mihálynál, Wessely-út 47. 9070

Körösma,
3 hórsó sál, 80 liter kintő kímér naponta, növekedés miatt 200 forint sűrűn eladó. Tejcseres, 14 koronát tisztán fejlődés naponta, 320 forint házból lakással együtt 150 forint eladó. Bővebbet Gold Mihálynál, Wessely-út 47. 9070

Körösma,
3 hórsó sál, 80 liter kintő kímér naponta, növekedés miatt 200 forint sűrűn eladó. Tejcseres, 14 koronát tisztán fejlődés naponta, 320 forint házból lakással együtt 150 forint eladó. Bővebbet Gold Mihálynál, Wessely-út 47. 9070

Körösma,
3 hórsó sál, 80 liter kintő kímér naponta, növekedés miatt 200 forint sűrűn eladó. Tejcseres, 14 koronát tisztán fejlődés naponta, 320 forint házból lakással együtt 150 forint eladó. Bővebbet Gold Mihálynál, Wessely-út 47. 9070

Körösma,
3 hórsó sál, 80 liter kintő kímér naponta, növekedés miatt 200 forint sűrűn eladó. Tejcseres, 14 koronát tisztán fejlődés naponta, 320 forint házból lakással együtt 150 forint eladó. Bővebbet Gold Mihálynál, Wessely-út 47. 9070

Körösma,
3 hórsó sál, 80 liter kintő kímér naponta, növekedés miatt 200 forint sűrűn eladó. Tejcseres, 14 koronát tisztán fejlődés naponta, 320 forint házból lakással együtt 150 forint eladó. Bővebbet Gold Mihálynál, Wessely-út 47. 9070

Körösma,
3 hórsó sál, 80 liter kintő kímér naponta, növekedés miatt 200 forint sűrűn eladó. Tejcseres, 14 koronát tisztán fejlődés naponta, 320 forint házból lakással együtt 150 forint eladó. Bővebbet Gold Mihálynál, Wessely-út 47. 9070

Körösma,
3 hórsó sál, 80 liter kintő kímér naponta, növekedés miatt 200 forint sűrűn eladó. Tejcseres, 14 koronát tisztán fejlődés naponta, 320 forint házból lakással együtt 150 forint eladó. Bővebbet Gold Mihálynál, Wessely-út 47. 9070

Körösma,
3 hórsó sál, 80 liter kintő kímér naponta, növekedés miatt 200 forint sűrűn eladó. Tejcseres, 14 koronát tisztán fejlődés naponta, 320 forint házból lakással együtt 150 forint eladó. Bővebbet Gold Mihálynál, Wessely-út 47. 9070

Körösma,
3 hórsó sál, 80 liter kintő kímér naponta, növekedés miatt 200 forint sűrűn eladó. Tejcseres, 14 koronát tisztán fejlődés naponta, 320 forint házból lakással együtt 150 forint eladó. Bővebbet Gold Mihálynál, Wessely-út 47. 9070

Körösma,
3 hórsó sál, 80 liter kintő kímér naponta, növekedés miatt 200 forint sűrűn eladó. Tejcseres, 14 koronát tisztán fejlődés naponta, 320 forint házból lakással együtt 150 forint eladó. Bővebbet Gold Mihálynál, Wessely-út 47. 9070

Körösma,
3 hórsó sál, 80 liter kintő kímér naponta, növekedés miatt 200 forint sűrűn eladó. Tejcseres, 14 koronát tisztán fejlődés naponta, 320 forint házból lakással együtt 150 forint eladó. Bővebbet Gold Mihálynál, Wessely-út 47. 9070

Körösma,
3 hórsó sál, 80 liter kintő kímér naponta, növekedés miatt 200 forint sűrűn eladó. Tejcseres, 14 koronát tisztán fejlődés naponta, 320 forint házból lakással együtt 150 forint eladó. Bővebbet Gold Mihálynál, Wessely-út 47. 9070

Körösma,
3 hórsó sál, 80 liter kintő kímér naponta, növekedés miatt 200 forint sűrűn eladó. Tejcseres, 14 koronát tisztán fejlődés naponta, 320 forint házból lakással együtt 150 forint eladó. Bővebbet Gold Mihálynál, Wessely-út 47. 9070

Körösma,
3 hórsó sál, 80 liter kintő kímér naponta, növekedés miatt 200 forint sűrűn eladó. Tejcseres, 14 koronát tisztán fejlődés naponta, 320 forint házból lakással együtt 150 forint eladó. Bővebbet Gold Mihálynál, Wessely-út 47. 9070

Körösma,
3 hórsó sál, 80 liter kintő kímér naponta, növekedés miatt 200 forint sűrűn eladó. Tejcseres, 14 koronát tisztán fejlődés naponta, 320 forint házból lakással együtt 150 forint eladó. Bővebbet Gold Mihálynál, Wessely-út 47. 9070

Fűszerüzlet
dohányüzlettel, 80 éva fennáll, napi forgalma 80 korona, üzlet forgalma 25.000 korona, házból 820 forint, kettős lakással 1200 koronát eladó. Bővebbet György Állal, Budapest, Aggtelek-útra 19. sz. 9085

Birtok.
Földbérlet
Keresek sűrűn, 1500-3000 hold. Ajánlatok "Reális bérlet" feltételre továbbá a kiadónknál. Ügynökök kiadva. 20455

Birtokok
Borsodmegyében 2200 holdas Sirmegyében 500 : Pestmegyében 2500 : Turótmegyében 600 : Szeged eladók vagy egyenként bérházakra elcsereztetők. Bővebbet Eszes Sándor és Társa cégnél. Birtok-kört 38. 20454

Birtokbérlet
Borsodmegyében, 2400 hold azonnal, vagy 6 évre hosszabb időre 12 korona bérlet haldokant átadó. Bővebbet Radónál, Székesfővár-útra 11. sz. 9079

Birtokvétel
Ágytelvény; nékem juttatékot nem fizetnek. Torontalmegye 626 kat. hold Szalvában 942 : Torontalmegye 2200 hold : Arad : 2057 : Bihar : 277 : Krassó : 10 : Nógrád : 1020 : Krassó : 5712 : Temes : 738 : Bács : 48 : Temes : 418 : Szilagy : 1048

Birtokvétel
Azonkiki számlátlan kisebb és nagyobb birtokok 48 és hold kifizetésre vagy a néhál. Bővebbet értesítést nyújt Radó ingatlan közvetítő irodája Székesfővár-útra 11. 9074

Földbirtok
Biharmegyében, 277 hold, melyből 100 hold szántó, 30 hold kaszáló és 140 hold legelő, saját kezelésben felszerelés nélkül 72.000 koronát eladó. Teljes 8000 korona. Bővebbet értesítést ad Radó ingatlan irodája, Székesfővár-útra 11. 9075

Földbirtok
Temesmegyében 788 magyar hold, melyből 324 hold szántó, 104 hold kaszáló, 109 hold erdő, 7 hold szőlő, 5 hold gyümölcsös, szőlő és díszkert és 9 hold beltelkek, remek uralk és minden gazdasági épületekkel, valamint 20000 koronát eladó. Teljes 8000 korona. Bővebbet értesítést ad Radó ingatlan irodája, Székesfővár-útra 11. 9076

Birtokeladás!
Tiszavidekeni szőlőkben 11 kilométer távolságra 430 holdas jó birtok eladó. Értesítést Radó ingatlantul Szegednek, Ügynökök kiadva. 10183

Butor.
Iróasztal
egész új, remek munka, 14 forint eladó. Madách-ú. 14. 27. 20442

Szekeréyek
ágyak, házbólak, ebédők teljes felszereléssel. Dob-útra 34. Wirtschalfer. 1603

Szekeréyek
ágyak, kredencék, diványok, cimbálon olcsón eladó. Almásy-út 1. sz. Debeg. 1598

Két gyönyörű
faragott szekérek, minden elfogadható árérték. 1494

Faragott
lakásbútor, kredencé, asztal, szék, olcsón eladó. Vörösmarty-út 2. 1. 20444

Két gyönyörű
faragott szekérek, minden elfogadható árérték. Lipót-kört 5. 1616

Butor
különböző hála, barokk és faragott ebéd-, szalonberendezés, egyes bútordarabok olcsón eladók. Készlettel és árucikk nélkül. István-ér 14. 20482

Pénz.
Kezes nélkül is
400 k ronálú készpénzű személyi hitel katonatisztek, tisztviselőknek magánhitelnek, iparosoknak és minden hitelképes egyéneknek, előleg nélkül. Járay, Szilagy-útra 4. 2123

Pénzkölcsön
kezes nélkül is, négykorona havi törlesztéssel, bármilyen foglalkozású egyéneknek, valamint földbirtokosokra, házasra gyókoráltak részére. Kepestul 65. Válasz-út 524

Pénzkölcsön
gyókoros kezes nélkül is megadunk kölcsönöket hitelre. Hivatalkoknak, kereskedőknek, iparosoknak, Állami és városi alkalmazottaknak a körültekintően képpel módosítva áll két nap alatt is felváltani. Marton Henrik, Kottentiller-útra 5925

Készpénz
kölcsönként követeltek katonatiszteknek, kereskedőknek, iparosoknak, hivatalnokoknak, nyugdíjasoknak 4% évi csekély kamattal való visszatérítéssel a legelőbb alapon, diszkrétén és a leggyorsabban szerkesztve meg, akár bankkötőt, akár törvényeszeketől vidékre is. Ugyiszint helyre házkra és földreke 1-11-ik helyre, 70 évi törlesztésre. Prommer Menyhért törvényhatóságilag engedélyezett fővárosi pénzügyi irodája, Múzeum-kört 17. Válasz-út 9063

Pénzkölcsön
katonatiszteknek, Állami, megyei, városi és magánügyi tisztviselőknél, közés és nyugdíjelölésig 20 évi törlesztéssel 7% kamattal. Állami alkalmazottaknak, gazdálkodóknak, iparosoknak és minden hitelképes egyéneknek 200 koronától feljebb, 4 korona havi törlesztéssel. Konvertálók birtok és házkölcsönözés 10-50 évi előnyös törlesztéssel, vagy fűtésrelem azokat a számlákra, amelyekre a legmagasabb 6% kamattal. Radó Mihály bankbizomány, Székesfővár-útra 11. sz. Válasz-út 9081

Lakás-bérlet.
2 utcai szoba,
butorozva, azonnal kiadó. Kalvin-ér 5. II. em. 1612

Nyári lakás
olcsón kiadó szűcsüzlet nyaralóban, butorozva, fűtésű, Budapest, Pacsirtahelyen, Pfaffenhütte. 1611

Magányos urúknál
két elegáns erkélyes szoba kiadó. Szilagy-útra 4. I. em. 1613

Rókus közelében
keresetűn uralandó butorozott szoba kiadó. Napokra is. Klauzál-ér 9. II. em. 31. 1608

Külföldről
csinosan butorozott utcai szoba azonnal kiadó. Arad-útra 58. földszint 2. 1620

Fiatal
magányos urúknál butorozott szoba kiadó. Gyógygyógy-útra 3. III. em. 29. 20461

Kiadó szoba.
Mégánsan butorozott utcai szoba fűtéses, tisztá és világos, villanyvilágítással, vagy egy udvari szoba szépen és kényelmesen berendezve, fűtéses külföldről utcai szoba 1-re rendes elegáns házból új család-kiadó. Kepestul 17. I. 1. 1976

Különféle.
Rollók, Napellenzők,
mindennemű alátámasztók, basszániták és újjak legelőbbben kaphatók, szakszerű javítások jóval a mellett készítenek. Kovács Henrik, Király-útra 18.

Kirchensbluth
Henrik Kárpites, kivánatára hához is megdolgoz, vidékre is. VIII., Dombóvágy-útra 4. 1604

